

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΨΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ

Από τῆς 1 'Ιανουαρίου ἕως 1 'Ιουλίου
Ἑσωτερικοῦ δρ. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. γρ. 8.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ

Ἀναπλάσεως καὶ ἐκδόσεως τοῦ Χρυσοστόμου.
83ος Φλέσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Πάπα Λέοντος ΙΓ' πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι Κα-
θολικοὺς Ἐπισκόπους, ὑπὸ Α. Διομήδους Κυριακοῦ. — Ἡ ἐν τῇ
ὁρθόδοξῃ ποίμνῃ καταπολέμησις τοῦ ὕλισμοῦ. — Ἡ ἐπιστολὴ τῆς
Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ' —
— Βιβλιοκρισία. — Ἐγκύκλιος. — Τὸ διήγημα τῆς «Ἀναπλάσεως»
ἢ Πραγματικῆ Ζωῆ, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ
Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Περιεχόμενα τῆς «Ἀναπλάσεως»
τοῦ ἔτους 1901.

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»,

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἐν τῇ Β' Δημοτικῇ Σχολῇ τῶν ἀρρένων
παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

Κυριακῇ 23 Δεκεμβρίου, Μιχ. Ι. Γαλανός
Κυριακῇ 30 Δεκεμβρίου, Μιχ. Ι. Γαλανός

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ἐν τῷ Ζωννείῳ Ὀρφανοτροφείῳ.

Πέμπτῃ 20 Δεκεμβρίου, Γ. Μακρῆς
Κυριακῇ 23 Δεκεμβρίου, Κ. Διαλησιμᾶς
Πέμπτῃ 27 Δεκεμβρίου, Γ. Μακρῆς
Κυριακῇ 30 Δεκεμβρίου, ἀρχιμ. Π. Δουληγέρης

Ὁ κ. Μιχαὴλ Ι. Γαλανός θὰ κάμῃ ἐπὶ 4 Κυ-
ριακάς σειρὰν ὁμιλιῶν ἐν τῇ Β' Δημοτικῇ Σχολῇ τῶν
ἀρρένων ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Πατριάρ-
χου Ἰωακείμ τοῦ Γ' τῆς ἀπορώσεως εἰς τὰ μέσα τῆς
καταπολεμήσεως τοῦ ὕλισμοῦ ἐν τῇ ὁρθόδοξῃ ποίμνῃ.

ΔΩΡΕΑ ΤΗΣ ΚΟΜΗΣΗΣ ΡΙΑΓΚΟΥΡ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

Ἡ εὐγενεστάτη κόμησα κ. Λουίζα Ριαγκούρ προσέ-
φερεν ὑπὲρ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου δέκα χιλιάδας
φράγκων χρυσῶν. Τὰ βυζαντινὰ φύλλα ἀναγράφουσι μετὰ
εὐχαριστιῶν καὶ ἐγκωμίων τὴν εὐσεβῆ προσφορὰν. Ἡ
«Ἀνάπλασις» θὰ προσέθετε τὰ ἰδικά της, ἐὰν πράξεις
τοιαῦται δὲν ἐπέθετον αὐταὶ ἐφ' ἑαυτὰς τὸν καλλιστόν
τῶν στεφάνων.

Ἡ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΠΑΠΑ ΛΕΟΝΤΟΣ ΙΓ'

ΠΡΟΣ

ΤΟΥΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΣ

Ὁ πάπας Λέων ΙΓ' ἀπέτεινεν, ὡς γνωστόν, πρὸς τοὺς
λατίνους ἐπισκόπους ἐν Ἑλλάδι ἐγκύκλιον ὑπὸ ἡμερομηνί-
αν 20 Νοεμβρίου τρ. ἔτους, ἐν ᾗ ἀναγγέλλει αὐτοῖς, ὅτι
προτίθεται νὰ ἰδρύσῃ ἐν Ἀθήναις ἱεροσπουδαστήριον
πρὸς μόρφωσιν τῶν ἐλλήνων καθολικῶν ἱερέων χάριν τῶν
ὀλίγων ἐλληνοκαθολικῶν κοινοτήτων τῆς Ἑλλάδος καὶ
τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῶν ἐν Ἀθήναις καθο-
λικῶν ἀνεκοίνωσεν ἐπισήμως τὴν ἐγκύκλιον ταύτην τῷ
ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας ἡμετέρῳ
ὑπουργῷ καὶ ἐζήτησε τὴν κατὰ τοὺς νόμους ἀναγκαίαν
ἐγκρίσιν πρὸς ἰδρυσιν τοιοῦτου ἱεροσπουδαστηρίου. Τί θὰ
ἀποφασίσῃ τὸ ὑπουργεῖον εἶναι ἀγνωστον.

Τὸ νὰ ἰδρυθῇ ἐν Ἀθήναις ἱεροσπουδαστήριον λατινι-
κὸν πρὸς μόρφωσιν τῶν ἐλλήνων καθολικῶν ἱερέων τῆς
Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς ὑπὸ τινα ἐποψὴν δὲν φαίνε-
ται κακὸν διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν Ἑλληνισμόν διότι,
ἀντὶ νὰ ἐκπαιδεύωνται οἱ ἱερεῖς οὗτοι ἐν Ρώμῃ, ἀποξε-
νούμενοι ἀπὸ παντός, ὅ,τι ἐλληνικὸν καὶ ἐμπνεόμενοι
μόνον ἀποστροφὴν πρὸς τὰ ἐλληνικὰ πράγματα, ἴσως εἶναι
προτιμότερον ἢ μόρφωσίς των νὰ γίνηται ἐν Ἀθήναις,
ὅπου παρὰ πάντα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα, ἅτινα θὰ
ἐλαμβάνοντο, ὅπως ἐκπαιδεύωνται οἱ λατίνοι οὗτοι.
λευταὶ κατὰ αὐστηρὴς καθολικὸν πνεῦμα, ἃ ἦναι δυνα-
τὸν πάντοτε νὰ ἐπηρεάζωνται πῶς ὑπὸ τοῦ περιέχοντος,
ἐν ᾧ θὰ ζῶσι, καὶ τὰ ἐλληνικὰ φρονήματα καὶ αἱ ἐλλη-
νικαὶ ιδέαι ὅπωςδήποτε δὲν θὰ μένωσι ξένα εἰς αὐτοὺς.
Ὑπὸ ἄλλην ὁμῶς ἐποψὴν δὲν θὰ ἦναι ἴσως ἀδυσχερὲς διὰ
τὴν ἐν Ἑλλάδι ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὰ ἡμέτερα συμ-
φέροντα (τὰ δύο ταῦτα συνδέονται στενότερα), νὰ γίνω-

σιν αὖ Ἀθῆναι κέντρον καθολικῶν θεολογικῶν σπουδῶν, καὶ τὸ ὁμηγερίον ἴσως τῶν προσηλυτιστικῶν παπικῶν ἐνεργειῶν παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις Ἕλλησι τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς, ὅπως τοιοῦτο κέντρον εἶναι ἡ Βηρυττός διὰ τὴν Συρίαν καὶ ἡ σχολὴ τῶν ἁρμενοκαθολικῶν ἐν Βενετίᾳ διὰ τὸ ἁρμενικὸν ἔθνος. Ἡ καθολικὴ θεολογικὴ σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν δὲν εἶναι βέβαιον, ὅτι θὰ ἐκπαιδεύῃ μόνον τοὺς ἀναγκαίους καθολικοὺς ἱερεῖς τῶν ὀλίγων ἐλληνοκαθολικῶν κοινοτήτων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ πιθανῶς θὰ προπαρασκευάζῃ καὶ τοὺς καθολικοὺς ἱεραποστόλους, τοὺς προωρισμένους ἵνα συνεχίσωσι τὸν καὶ νῦν πυρετωδῶς ὑπὸ τὰς εὐλογίας τοῦ Λέοντος ΙΓ' παρὰ πάντα τὸν φαινόμενον φιλελληνισμόν του ἐνεργοῦμενον προσηλυτισμὸν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἰδίως τῆς Μακεδονίας, Θράκης, Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς ἄλλης Ἀνατολῆς. Ἐκπαιδευόμενοι δὲ Ἕλληνας οἱ τοιοῦτοι καὶ χειριζόμενοι εὐχερέστερον τὸν τε προφορικὸν καὶ τὸν γραπτὸν ἑλληνικὸν λόγον, καὶ κάλλιον γνωρίζοντες καὶ τὰς ἑξῆς δυνάμεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν ἑλληνικῶν πληθυσμῶν, δύνανται νὰ ἐργάζωνται καθ' ἡμῶν τελεσφορώτερον. Εἰς τὰς Ἀθῆνας θὰ συγκεντρωθῶσι λατῖνοι θεολόγοι καὶ θεολογικὴ λατινικὴ ζωὴ θὰ ἀναπτυχθῇ ἐν αὐταῖς, ἐκδηλουμένη ἴσως καὶ διὰ ἐκδόσεως ἐκκλησιαστικῶν φύλλων καὶ ἄλλως πως, ἐνταῦθα δὲ θὰ καταστρώννυνται πιθανῶς τὰ στρατηγικὰ σχέδια πάσης κατὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Ἑλλάδι καὶ τῇ Ἀνατολῇ ἐνεργείας. Ἰδοὺ τὸ κακὸν τὸ ἐκ τῆς ἰδρύσεως καθολικοῦ ἱεροσπουδαστηρίου ἐν Ἀθῆναις δυνάμενον νὰ προκύβῃ.

Ἡ παπικὴ ἐγκύκλιος οὐδὲν λέγει φυσικὰ περὶ πάντων τούτων. Ὅμιλεῖ μόνον περὶ τῆς μορφώσεως τῶν ἑλλήνων καθολικῶν ἱερέων ὡς περὶ ἀπλουστάτου καὶ ἀθωοτάτου πράγματος. Μάλιστα ἀγωνίζεται ὁ πάπας Λέων δ' ΙΓ' νὰ παραστήσῃ τὴν ἀπόφασίν του ταύτην ὡς ἐμπνευστὴν ἀπαιφνοῦς καὶ γνησίου φιλελληνισμοῦ, ἐφ' ᾧ καυχᾶται. Ὁλόκληρος σχεδὸν ἡ ἐγκύκλιος εἰς τοῦτο ἀποβλέπει, νὰ πείσῃ τὸν κόσμον, ὅτι ὁ Πάπας ἐμπορεῖται φιλελληνικωτάτων αἰσθημάτων. καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐπιδιώκει ἢ τὸ καλὸν τῆς αὐτῆς φιλάτης Ἑλλάδος. Ἡμᾶς ἐν τούτοις τοὺς γνωρίζοντας ἐκ τῆς ἱστορίας τὴν γλῶσσαν τῆς Ῥώμης, καὶ πόσον αὕτη δὲν συμφωνεῖ πάντοτε πρὸς τὰ πράγματα, καὶ πῶς τοὺς σκοποὺς τῆς πάντοτε ὑπὸ φιλικωτάτας ἐκφράσεως καλύπτει, δὲν ἐξέπληξε παντάπασιν ἢ τόσον φιλελληνικῶς γεγραμμένη παπικὴ ἐγκύκλιος. Ὁ προσηλυτικὸς ἀναγινώσκων αὐτὴν διαβλέπει εὐκόλως, ὅτι τὰ προσαγόμενα ἐπιχειρήματα πρὸς ἀπόδειξιν τῶν φιλικῶν διαθέσεων τοῦ Πάπα καὶ τῶν Λατίνων ἐν γένει πρὸς τὴν Ἑλλάδα εἶναι μόνον φράσεις οὐδὲν ἀποδεικνύουσαι, τούναντιον καὶ αὐτὰ τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἐπικαλοῦνται, μαρτυροῦσι πᾶν τὸ ἀντίθετον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον θέλουσι τὰ ἐπιχειρήματα νὰ ἀποδείξωσι.

Πρώτην ἀπόδειξιν ἀναφέρει ὁ Λέων τοῦ φιλελληνισμοῦ του ὅτι δι' ἐγκυκλίου του συνέστησεν εἰς πάσας τὰς θεολογικὰς σχολὰς τοῦ καθολικοῦ κόσμου ὡς τὴν ὑγιεινέραν

φιλοσοφίαν πασῶν τὴν ἀριστοτελικήν, ἀπαιτήσας νὰ διδασκῆται ἐν αὐταῖς ἡ τοῦ ἀριστοτελεζόντος σχολαστικοῦ θεολογία. Ὡμᾶ Ἀκινάτου φιλοσοφία. Ἀλλ' ἡ Ἀκινάτειος αὕτη φιλοσοφία δὲν εἶναι ἡ γνησία καὶ ἀληθὴς ἀριστοτελικὴ φιλοσοφία, ἀλλὰ μετεσχηματισμένη κατὰ τὰς μεσαιωνικὰς προλήψεις τῶν σχολαστικῶν θεολόγων (Ueberweg Ἱστορία τῆς φιλοσοφίας II, 210). ὁ Cousin, ὁ ἀρμονιστὴς νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ Ὡμᾶ Ἀκινάτου, ἐν τῇ θαυμασίᾳ Ἱστορίᾳ του τῆς φιλοσοφίας (σελ. 227) λέγει, ὅτι κακῶς ἀπεδόθη τῷ Ὡμᾶ Ἀκινάτῃ μεγάλη ὑπὸ τῶν Ἰησουϊτῶν φιλοσοφικὴ σημασία, διότι οὔτε ὅπως ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἔχει, οὔτε πρωτοτυπίαν ἰδεῶν. Τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τῆς φιλοσοφίας τοῦ Ὡμᾶ Ἀκινάτου ἐκφράζει καὶ ὁ Fonillée ἐν τῇ ἱστορίᾳ του τῆς φιλοσοφίας (σελ. 208). Ὁ Λέων ἠκολούθησεν ἀπλῶς τοὺς Ἰησουϊτας, οὐδὲ θαυμάζει, καὶ ὑπὲρ ὧν καὶ ἰδίαν ἐγκύκλιον τῷ 1886 ἐξέδωκεν, οἵτινες ἐκνήρυχον πολέμους πάσης τῆς νέας, τὰς νεωτέρας ἀνάγκας καὶ προόδους παρακολουθούσης καθολικῆς φιλοσοφίας, ἥτις ἤρχισε νὰ μορφοῦται ἐν Γαλλίᾳ μὲν δι' ἐπιρροῆς τῶν Καρτεσιανῶν ἰδεῶν διὰ τοῦ Βοσσουέτου καὶ Φενελλόνης ἄλλοτε, τοῦ Λαμενναί δὲ καὶ Γρατρῦ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἐν Ἰταλίᾳ δὲ διὰ τοῦ Ροσσίνι καὶ Γιοβέρτη ἐπιπρεσθεντῶν ὑπὸ τῆς γερμανικῆς φιλοσοφίας, ἐν Γερμανίᾳ δὲ διὰ τοῦ Βάαδερ, Γύνθερ, Φροσχάμερ καὶ Χούβερ ἀκολουθησάντων τὰ νεώτερα γερμανικὰ συστήματα τὰ ἀναφανέντα ἀπὸ τοῦ Λεϊβνίτιου καὶ τοῦ Καντίου μέχρι τοῦ Ἑγέλου καὶ Ἐρβέρτου. Ἡ συντηρητικὴ μερὶς τῶν καθολικῶν, ἐπὶ κορυφῆς ἔχουσα τοὺς Ἰησουϊτας, φοβηθεῖσα τὴν ἐπιρροὴν τῶν νεωτέρων τούτων ἰδεῶν, ἤρχισε διὰ τοῦτο νὰ καταπολεμῇ πᾶν νεώτερον φιλοσοφικὸν σύστημα παρὰ τοῖς καθολικοῖς θεολόγοις ἀναφανόμενον, καὶ ἐξήχησε τὴν ἐπ' αὐτὸν εἰς τὰς μεσαιωνικὰς σχολαστικὰς φιλοσοφικὰς ἰδέας, εἰς τὰς ἰδέας δηλ. τοῦ σχολαστικοῦ Ὡμᾶ Ἀκινάτου, ὅστις ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους εἶχε μορφώσει ἴδιον σχολαστικὴν φιλοσοφικὸν σύστημα μμιγμένον μετὰ μυστικῶν νεοπλατωνικῶν ἰδεῶν (Hase Kbeschichte II 46). Τὸ μεσαιωνικὸν τοῦτο ἀπρηχαιωμένον φιλοσοφικὸν σύστημα τοῦ Ἀκινάτου συνέστησεν λοιπὸν ὁ Λέων διὰ ἐγκυκλίου ἀκολουθῶν τοὺς ἐπιστολαιοκρατοῦς Ἰησουϊτας, καὶ τοῦτο ἀναφέρει νῦν ὡς ἀπόδειξιν τοῦ πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα καὶ τὴν φιλοσοφίαν τῆς θαυμασμῶς του!

Ἀλλὰν ἀπόδειξιν τοῦ φιλελληνισμοῦ του ὁ Λέων προσάγει τὸ ὅτι ἐπ' ἀνέφερεν εἰς τὸν πρῶτον αὐτῆς ἑλληνικὸν τύπον καὶ ἔδωκε νέαν ζωὴν εἰς τὴν ἐν Ῥώμῃ σχολὴν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἥτις, ἰδρυθεῖσα κατὰ τὸ τέλος τοῦ 15' αἰῶνος ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ ΙΓ' († 1583), ὡς προσηλυτὸν εἶχε καὶ ἔχει νὰ μορφώῃ ἱεραποστόλους ἑλλήνων καθολικῶν, ἵνα ἐρχόμενοι εἰς τὴν Ἀνατολὴν πολεμήσωσι τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὸν Ἑλληνισμόν. Ἐξ αὐτοῦ ἐξῆλθεν ὁ περιδότης Ἀσπονδος ἐχθρὸς τῆς Ὀρθοδοξίας Χίος Λέων δ' Ἀλλάτιος καὶ πολλοὶ ἄλλοι λυσσώδεις καταπολεμήσαντες πάντες πᾶν ὅ,τι ἑλληνικόν. Καὶ ὅμως καὶ τοῦ τῷ Ἑλληνισμῷ καὶ τῇ Ἑλληνικῇ Ἐκ-

κλησίᾳ ἐχθρικωτάτου τούτου ἱδρύματος τὴν ἀνθρώπιν καὶ ζωοποίησιν ἀναφέρει ὁ Λέων ὡς νέαν ἀπόδειξιν τῶν φιλελληνικῶν αὐτοῦ αἰσθημάτων!

Ἄλλο μαρτύριον τῆς φιλελληνικότητος του προσάγει ὁ Λέων τὸ ὅτι τῷ 1880 δι' ἐγκυκλίου του διέταξε νὰ ἐορτασθῇ ἀνὰ πάντα τὸν καθολικὸν κόσμον ἐπισημότατα ἡ ἐορτὴ τῶν ἀποστόλων τῶν σλάβων Μεθοδίου καὶ Κυρίλλου. Εἶναι γνωστὸν εἰς πάντας τοὺς παρακολουθοῦντας τὰ νεώτατα ἐκκλησιαστικὰ γεγονότα ὅτι ὁ Λέων διὰ τῆς ἐγκυκλίου του ἐκείνης ἐξήχησε νὰ ἐγείρῃ τὰς συμπάθειάς τῶν σλαβικῶν λαῶν ὑπὲρ τῆς Ῥώμης καὶ νὰ συνδέσῃ μὲν στενότερον πρὸς τὸν παπισμὸν τοὺς οὐνίτας ἐξ αὐτῶν τῆς Αὐστροουγγαρίας καὶ Πολωνίας, ἐλκύσῃ δὲ, εἰ δυνατόν, εἰς τὸν καθολικισμόν καὶ ἐκ τῶν ὀρθοδόξων σλάβων τινάς. Καὶ ὅπως ἐπιτύχῃ εὐκολώτερον τοῦ σκοποῦ του τούτου, ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ του ἐκείνῃ τὸν Μεθόδιον καὶ τὸν Κύριλλον ὡς ἀποσταλέντας δῆθεν ἀπὸ Ῥώμης κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου πρὸς τοὺς Μοραβίους καὶ Βοεμούς, ἐνῷ εἶναι πασίγνωστον καὶ ἱστορικῶς ἀναντίρρητον ὅτι ὁ Μεθόδιος καὶ Κύριλλος ἦσαν Ἕλληνες μοναχοὶ ἐκ Θεσσαλονίκης γνωρίζοντες τὴν σλαβικὴν γλῶσσαν, σταλέντες εἰς Μοραβίαν κατ' αἴτησιν τοῦ βασιλέως τῶν Μοραβῶν Ῥατισλάβου ὑπὸ τοῦ Βυζαντινοῦ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ Γ' καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχεῖου Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ὅμως καὶ τὴν ἐγκύκλιον ταύτην παρουσιάζει ὁ Λέων ὡς μαρτυροῦσαν τὴν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εὐνοίαν αὐτοῦ.

Ἐπειτα, ἵνα δείξῃ πῶς πᾶν ὅ,τι Ἑλληνικὸν συγκινεῖ αὐτόν, λέγει ὁ Λέων, ὅτι πάντοτε λίαν εὐχαρίστως ἀναμνησκαται τῶν Ἑλλήνων, ὅσοι κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ χριστιανισμοῦ ἀνέβησαν εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον τῆς Ῥώμης, ἰδίως μνημονεύων τοῦ Ἀνεγκλήτου, τοῦ Ὑγίνου καὶ τοῦ Τελεσφόρου. Κατὰ τὸν Α' καὶ Β' αἰῶνα ὑπῆρχον ἱκανοὶ ἀριθμοὶ Ἑλλήνων ἐν Ῥώμῃ, ἡ πρώτη δὲ Ἐκκλησία ἡ μορφωθείσα ἐκεῖ συνεκροτήθη ἐν μέρει ὑπὸ ἑλλήνων Ἰουδαίων λαλούντων τὴν Ἑλληνικὴν, ἥτις ἦτο γνωστὴ ἀνὰ πᾶν τὸ Ῥωμαϊκὸν Κράτος. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ Παῦλος πρὸς Ῥωμαίους γράφων, γράφει Ἑλληνιστί, καὶ οἱ πρῶτοι δὲ ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς τῆς δύσεως συνέγραψαν τὰ ἔργα των ἐν Ἑλληνικῇ γλώσσῃ, καὶ ὁ Κλήμης καὶ ὁ Γάιος καὶ ὁ Βίρηναιος καὶ ὁ Ἰκπόλυτος. Δὲν εἶναι λοιπὸν παράδοξον, ὅτι Ἕλληνες ἐγένοντο τότε καὶ Ῥώμης ἐπίσκοποι. Ἀπορούμεν δὲ πῶς ὁ Λέων εὐρίσκει τόσην εὐχαρίστησιν ἐν τῇ ἀναμνήσει τῶν Ἑλλήνων τούτων Ῥωμαίων ἐπισκόπων, ἐν τῇ ἀναμνήσει δηλ. ἐποχῆς, καθ' ἣν οὐδὲν ἐσθίμουν οἱ ἐπίσκοποι Ῥώμης, ὅτις ἀπλοῖ τῆς Ῥώμης ἐπίσκοποι, διότι ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Β' ἰδῶς αἰῶνος ἤρχισεν ἡ σημασία αὐτῶν νὰ αὐξάνῃ, ἀφ' ὅτου, ἀναφανέντων τότε τῶν μητροπολιτῶν, ἐγένοντο καὶ αὐτοὶ μητροπολίται τῆς μέσης καὶ κάτω Ἰταλίας (τῶν provinciae suburbicariae). Κατὰ τὸν Α' αἰῶνα καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Β' ὅτε δὲν ὑπῆρχον μητροπολίται, ἕκαστος δὲ ἐπίσκοπος ἦτο ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοῦ ἄλλου, ἡ

δύναμις τῶν ἐπισκόπων Ῥώμης δὲν ἐξετείνετο πέραν τῆς πόλεως Ῥώμης. Τίνα ἐνοίουν λοιπὸν εἶχεν ἡ ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ μνεῖα τοῦ Ἀνεγκλήτου, τοῦ Ὑγίνου καὶ τοῦ Τελεσφόρου;

Καὶ τὴν ἱδρυσιν ἐν Ἀθῆναις τοῦ Λεοντείου Λυκείου κατὰ τῷ 1890 δὲν ἐλησμόνησε νὰ ἀναφέρῃ ὁ Πάπας Λέων ὡς ἐνδείξιν μερίμνης ἰδιαιτέρας ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. Ὡς καθολικοὶ τῆς Ἑλλάδος ἠδύναντο νὰ ἔχωσι γυμνάσιον, ἐν ᾧ καθολικῶς νὰ μορφῶνται. Δὲν ἐδικαιοῦτο ὅμως ὁ Λέων ἐν τῇ ἀπαριθμῇ τῶν ἐνδείξεων τῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος φιλικῶν αὐτοῦ αἰσθημάτων νὰ μνημονεύῃ καὶ τοῦ Λυκείου τούτου, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸν ὅτι κατ' ἀρχὰς δὲν ἠθέλησε τὸ καθολικὸν ταῦτο γυμνάσιον, τὸ δὲν ὑπὸ τὴν ἰδιαιτέραν προστασίαν τοῦ Λέοντος, νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς νόμους τοῦ κράτους, διότι, ἐνῷ ἐδέχθη πλὴν τῶν καθολικῶν καὶ ὀρθοδόξων μαθητὰς προερχομένους πρὸς τελειοτέραν ἐκμάθησιν τῆς γαλλικῆς γλώσσης, ἐδυστρόπει ἐπὶ πολὺν χρόνον νὰ προσλάβῃ χάριν αὐτῶν ὀρθοδόξων κατηχητῆν, ὡς καλεοῦσιν οἱ νόμοι ἡμῶν, μόλις δὲ ἐαναγκασθὲν κατόπιν ἡνέχθη τὸν ἐπιβληθέντα ὀρθόδοξον καθηγητὴν τῶν ἱερῶν, ὅστις ἐπὶ πολὺν χρόνον δὲν εἶχε τὴν ἀδειαν ἐντὸς τοῦ γυμνασίου νὰ διδάσκῃ, ἵνα μὴ μιάνῃ αὐτό, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ διδάσκῃ ἐν τινι παρακειμένῳ ὑπογείῳ! Πάντα ταῦτα δὲν δεικνύουσι βεβαίως πολὺν σεβασμὸν πρὸς τοὺς νόμους τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, οὐδὲ πολὺ φιλικὰς διαθέσεις πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Διὰ τοῦτο ἡ ἱδρυσις τοῦ Λυκείου τούτου ἠδύνατο νὰ παραλειφθῇ ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ τῇ σκοπούσῃ νὰ δείξῃ τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας εὐνοίαν τοῦ Λέοντος.

Ὡς ἄλλο δειγμα ἀγάπης πρὸς τὴν Ἑλλάδα θεωρεῖται ἔπειτα ὁ Λέων τὴν ἀγγελολομένην ὡς σκοπομένην ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυσιν ἱεροσπουδαστηρίου πρὸς μόρφωσιν τῶν καθολικῶν ἑλλήνων ἱερέων. Τίνας ἄλλους παπικοὺς προσηλυτιστικοὺς σκοποὺς δύναται νὰ ὑπηρετήσῃ ἴσως ἡ καθολικὴ θεολογικὴ αὕτη σχολὴ ἱδρυμένη ἐν μέσῃ Ἀθῆναις καὶ πόσον πιθανῶς ὅχι ἀκίνδυνος δύναται νὰ ἀποβῇ αὕτη πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὑπεδείχμεν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀρθρου ἡμῶν. Ἡ Σχολὴ θὰ περιορισθῇ πρᾶ γε μόνον εἰς τὸ νὰ ἐκπαιδεύῃ ἀπλοῦς ἐφημερίους καθολικοὺς. ἢ θὰ χρησιμεύῃ καὶ ὡς τὸ κυριώτερον φυτῶριον τῶν καθολικῶν ἱεραποστόλων τῶν προωρισμένων νὰ ἐνεργήσωσιν ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀνατολῇ; Μήπως ὅ,τι εἶναι ἡ Βηρυττός διὰ τὴν Συριακὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἡ Βενετία διὰ τὴν Ἀρμενικὴν, γίνωσιν, ἱδρυμένου τοῦ καθολικοῦ σεμιναρίου, αἱ Ἀθῆναι διὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐκκλησίαν; Μήπως ἐνταῦθα θὰ προσηλυτῶνται καὶ ὀπλίζωνται οἱ μέλλοντες νὰ ἀποστέλλωνται πρὸς καταπολέμωσιν τῆς ὀρθοδόξου ἑλληνικῆς ἐκκλησίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ καθολικοὶ ἱεραποστολῆται; Καὶ ταῦτα δὲν εἶναι φανταστικοὶ φόβοι. Πᾶσα ἡ Ἀνατολή, ἰδίως ἡ Μικρὰ Ἀσία, Συρία καὶ Παλαιστίνη εἶναι πλήρεις καθολικῶν ἱεραποστόλων λυσσώδεις πολεμοδόντων καὶ ἑλλήνων καὶ ὀρθοδόξων. Καὶ ὅμως ὁ Λέων ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ του καὶ

τὴν ἰδρυσιν τοῦ ἱσως τοιοῦτον ὅχι ἀκίνδυνον σκοπὸν ἐπιδιώκοντος καθολικοῦ ἱεροσπουδαστηρίου ἐν Ἀθήναις δὲν διατάζει νὰ ἀριθμῇ μετὰ τῶν ἀποδείξεων τῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀγάπης του!

Ἡ συμπάθεια αὕτη τοῦ Λέοντος πρὸς τὴν Ἑλλάδα εἶναι, προσθέτει ὁ Λέων, κληρονομικὴ εἰς τοὺς Πάπας, διότι πάντοτε οἱ Πάπαι συνεπάθουν τῇ Ἑλλάδι. Ἀπόδειξις εἶναι, λέγει, Πίος ὁ Ε', ὅστις συνετέλεσε νὰ γίνῃ ἡ γνωστὴ ναυμαχία τῷ 1571, καὶ Πίος ὁ Ζ', ὅστις ἐδέχθη φυγάδας Ἕλληνας εἰς τὸ παπικὸν κράτος. Πολλὴ παράδοξος πρέπει νὰ ᾖ καὶ ὁ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι τῶν ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἑλληνιστοῦ τοῦ κόσμου πρέπει οἱ ἐν Ῥώμῃ νὰ γνωρίζωσιν ἡ τὴν ὑπὸ πάντων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων γνωρίζμενην, ἵνα μὴ διατάξῃ ὁ Λέων νὰ παραστήσῃ τὸν παπικὸν φίλον ποτὲ φρονήσαντα ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, τὸν παπικόν, ὅστις, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῆς ἀληθείας, τῆς πραγματικῆς ἱστορίας, ὑπῆρξε πάντοτε καθ' ἅπαντας τοὺς αἰῶνας ὁ ἀμειλιτότερος ἐχθρὸς τῆς Ἑλλάδος. Πίος ὁ Ε' συμμαχῆσας μετὰ τῆς Βενετίας καὶ Φιλίππου τοῦ Β' τῆς Ἰσπανίας, ὅτε ἐγένετο ἡ ναυμαχία, ἥς μνημονεύει, ἐπεδίωκεν, ὡς εἶναι γνωστότατον, τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς φραγκοκρατίας ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν, ἥτις εἶχεν ἀρῆσαι ἀπὸ τοῦ αἰσίου. ἔτους 1204, ὅτε οἱ σταυροφόροι ὑπὸ τὸν Βαλδουῖνον κατέλαβον τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ καταργήσαντες τὴν βυζαντινὴν ἰδρυσιν λατινικὴν ἐν αὐτῇ αὐτοκρατορίαν καὶ διεμαίρισαν τότε τὸ βυζαντινὸν κράτος, οἱ Φράγκοι, οἱ Βενετοί, ὁ Μονφερράτος, ὁ Βιλλεαρδουίνος, οἱ Λαρόνται καὶ λοιποὶ εὐγενεῖς σταυροφόροι, οἱ δὲ βυζαντινοὶ περιορίσθησαν εἰς τὴν Νίκαιαν καὶ Τραπεζοῦντα, εἴτα δὲ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅτε ἀνέκτισαν αὐτήν, καὶ τὰ περίεξ αὐτῆς. Ὑπὲρ τῆς φραγκοκρατίας ταύτης, ἵνα ἐπανέλθῃ ὁ ζυγὸς αὐτῆς πάλιν ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῶν ἑλλήνων, ζυγὸς βαρύτερος καὶ ἀπεχθέστατος, ἐργάσθη ὁ Πίος Ε', οὐχὶ δὲ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ δὲ Πίος ὁ Ζ' δὲν ἀπεδίωξε μὲν ἀπὸ τοῦ κράτους τοῦ τὰ ναύαγια ἡμῶν, τοὺς πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης διασκορπισθέντας φυγάδας, γυναῖκας, παῖδας καὶ γέροντας, δὲν εἶναι ὅμως ἀγνωστον ἀφ' ἑτέρου, ὅτι κατὰ τοὺς χρόνους, οὗς ὁ Λέων ἐννοεῖ, οἱ μόνοι Ἕλληνες οἱ μὴ μετασχηγντες οὐδεμιᾶς ἐνεργείας ὑπῆρξαν οἱ ὀλίγοι ἑλληνοκαθολικοὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Ἀνατολῆς οἱ ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ παπισμοῦ τελούντες. Ἐν γένει τὸ μῖσος τοῦ παπικοῦ κλήρου καὶ τῶν ἑλληνοκαθολικῶν κατὰ πάσης ἑλληνικῆς ἰδέας ἄλλοτε ἤτο πασίγνωστον, καὶ ἀποροῦμεν, πῶς ὁ Λέων ἀνεμνήσθη τοῦ παρελθόντος, τὸ ὅποιον εἶναι πλήρες παραδειγμάτων ἀμειλίχτου πολέμου κατὰ τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐκ μέρους τοῦ παπισμοῦ. Ἄς ἀναγνώσῃ ὁ βουλούμενος οἶαν, δὴποτε ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, τὸν Τρικούπην, τὸν Παπαρηγόπουλον, ἡ καὶ ξένον οἰονδήποτε, καὶ θὰ εὕρῃ ἀνὰ πᾶν βῆμα τὸν παπισμὸν τὸν ἀμειλιτότερον ἐχθρὸν τοῦ ἑλληνισμοῦ. Ἐπρεπε ὁ Λέων νὰ θίξῃ κἂν τὴν χορδὴν ταύτην;

Ἀφοῦ λοιπόν, λέγει ἐπὶ τέλους ὁ Λέων, εἶναι τάση ἡ

ἀγάπη τοῦ παπισμοῦ καὶ νῦν ὡς καὶ πάντοτε πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, διὰ τί νὰ μὴ ἀνακινισθῇ ἡ παλαιὰ αὐτῆς μετὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὑπόνοια, διὰ τί νὰ μὴ γίνῃ ἡ ἔνωσις αὐτῶν; Ὅσα εἶπε μέχρι τοῦδε ὁ Λέων, ἐκούπου νὰ καταλήξωσιν εἰς τοῦτο, εἰς τὴν περὶ ἐνώσεως πρότασιν. Ἡ περὶ ἐνώσεως τῶν Ἀνατολικῶν μετὰ τῆς Ῥώμης ἰδέα κατήντησε παρὰ τῷ Λέοντι ἰδέεσις, ἣν μυριάκις ἐπανάλαβε μέχρι τοῦδε ἀπὸ τῆς ἀναρρήσεως του εἰς τὸν Παπικὸν θρόνον, ἥτοι ἀπὸ τοῦ 1878. Πάντες οἱ Πάπαι ἐξέφρασαν πάντοτε τὸν πόθον τοῦτον τῆς ἐνώσεως τῶν ἄλλων χριστιανῶν μετ' αὐτῶν, τῆς ὑποταγῆς δηλ. αὐτῶν εἰς τὸν θρόνον τὸν, διότι τοῦτο εἶναι τὸ προσφιλέστερον ὄνειρόν των, ἀλλ' ὁ Λέων ἰδίως ὑπερέβαλε πάντας τοὺς ἄλλους ὡς πρὸς τὴν ἐπιμονὴν εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην. Καὶ τοι δὲ ἐδόθη αὐτῷ ἐπανεὶ λημμένως ἀρνητικὴ ἀπάντησις καὶ παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ παρὰ πλείστων ἄλλων ὀρθοδόξων καὶ ὑπεδείχθη αὐτῷ, ὅτι εἶναι εὐκολώτερον νὰ ἀλλάξῃ ὁ ἅγιος τὴν πορείαν του ἢ ἡ ἀνατολικὴ Ἐκκλησία νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν, ἐπιμένει μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τὰ αὐτὰ καὶ νὰ προσκαλῇ ἡμᾶς νὰ ἀσπασθώμεν τὸν πόδα αὐτοῦ καὶ νὰ ὑποταθώμεν εἰς τὴν ἀλάνθαστον καὶ ἀπεριόριστον αὐτοῦ θέλησιν καὶ δύναμιν.

Διότι τοιαύτην ὑποταγὴν ὑπ' αὐτὸν τῶν ἀνατολικῶν ἐννοεῖ ὁ Πάπας Λέων, ὅταν, ὁμιλῇ περὶ συνδιαλλαγῆς, ἐνώσεως καὶ ἁρμονίας ἑλλήνων καὶ καθολικῶν. Τοῦτο λέγει ῥητῶς ἐν τέλει τῆς ἐγκυκλίου, ὅταν, ἐναντίον τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας, παριστάνῃ τοὺς πρὸ τοῦ σχίσματος χρόνους, τοὺς χρόνους τοῦ ἁγ. Ἀθανασίου καὶ τοῦ Χρυσοστόμου ὡς ἐποχὴν, καθ' ἣν δῆθεν «ἡ τοῦ Ῥωμαίου ἐπισκόπου ἐξουσία ἱερὰ ἦτο παρὰ πᾶσι, ὅτε αὐτῷ ὡς διαδόχῳ τοῦ ματαρίου Πέτρου καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς χριστιανικῆς πολιτείας ἰθύνοντι καὶ κυβερνήτῃ ὑπᾶντο ἀνατολὴ καὶ δύσις ὑπέκει». Τοιαύτην ὑπακοὴν τῶν ἀνατολικῶν εἰς τὴν ἐξουσίαν του ζητεῖ ὁ Πάπας λαλῶν περὶ συνδιαλλαγῆς. Τοῦτο δὲ εἶναι, τὸ ὅποιον οὐδέποτε οἱ ἀνατολικοὶ ὀρθόδοξοι ἠθέλησαν νὰ παραδεχθῶσιν, οὔτε θὰ παραδεχθῶσι ποτε. Οἱ ἐπίσκοποι Ῥώμης ἐμμένουσιν ἐν τούτοις πάντοτε εἰς τὰς αὐτὰς δεσποτικὰς ἀξιώσεις, αἵτινες ἐγένοντο αἰτία τοῦ σχίσματος καὶ θὰ διαιωνίσωσι τὸ σχίσμα τοῦτο, ἔφ' ὅσον τρέφονται ἐν Ῥώμῃ καὶ προσβάλλονται ἐκείθεν τῇ ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία οὐ μόνον μετὰ τὸ σχίσμα, ὡς ἀρέσκονται νὰ λέγουσιν οἱ ἐν Ῥώμῃ, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ σχίσματος, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, διὰ πάντων τῶν αἰώνων, ἀνεγνώριζε τῷ ἐπισκόπῳ Ῥώμης μόνον τὰς πρώτας τιμὰς ὡς ἐπισκόπῳ τῆς ἀρχαίας βασιλευσῆς πόλεως, ὡς ὅμοιοι ἵται τιμαὶ ἀπενεμήθησαν ὑπὸ τῆς Β' καὶ Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τῷ Κωνσταντινουπόλεως αἰδιὰ τὸ εἶναι καὶ αὐτὴν βασιλεύσαν. Αἱ πρώται αὐταὶ τιμαὶ ἦσαν ἀπλᾶς τιμαί, δὲν περιέκλειον δὲ οὐδεμίαν ἐξουσίαν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν. Ἐκάστη ἐπὶ μέρους Ἐκκλησία ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει κατὰ τοὺς πρώ-

τους αἰῶνας ἦτο αὐτοκέφαλος καὶ ἀνεξάρτητος, ἡ τῆς Ἀχαΐας, Μακεδονίας, Θράκης, Ἀσίας, Πόντου, Ἀνατολῆς, Παλαιστίνης, Αἰγύπτου, Ἀφρικῆς, Ἰσπανίας, Γαλλίας, Βρετανίας, Μεδιολάνων, Ἀκυλίας καὶ ἄλλαι. Μία τῶν αὐτοκεφάλων τούτων Ἐκκλησιῶν ἦτο καὶ ἡ τῆς Ῥώμης, ἥτις περιελάμβανεν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς τὴν μέσῃν καὶ κάτω Ἰταλίαν. Ἐνθ' δὲ ἐτίμων ἀπλῶς πᾶσαι τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, ἀνάμειν αὐτῆς εἰς τὰ ἑαυτῶν πράγματα οὐδέποτε ἐπέτρεπον. Διὰ τοῦτο, ὅτε κατὰ τὸν Β' αἰῶνα ὁ Ῥώμης Βίκτωρ ἐθέλησε νὰ ἐπιβάλλῃ τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀσίας τὴν πρᾶξιν τὴν Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὡς πρὸς τὴν τέλειν τοῦ Πάσχα, οἱ Μικρασιάται ἐπίσκοποι μετὰ τοῦ Ἐφέσου Πολυκράτους ἀντέστησαν αὐτῷ. Ἐπιστολὴν ἐμαρτυρήσαν οἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐπίσκοποι, ὅτε ὁ Ἰούλιος ὁ Α' ἐθέλησε νὰ ἀναμειχθῇ εἰς τὰς ἔνεκα τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου ἐριδας τῆς Ἀνατολῆς (Σωζομένου ἑκκλ. ἱστορία γ' 8). Ὁμοίᾳ διαμαρτυρίᾳ τῶν ἀνατολικῶν ἐπικυλοῦθη, ὅτε μετὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ Χρυσοστόμου καὶ πάλιν ἐζήτησε νὰ ἀναμειχθῇ ὁ Ῥώμης Ἰννοκέντιος ὁ Α' (Σωζομένου ἑκκλ. ἱστορία η' 28). Ὁ Κωνσταντῖνος γράφων ἀφ' ἑτέρου πρὸς τοὺς ἐν Ἀρμενίᾳ τῆς Ἰταλίας εἰς σύνοδον συνηθροισμένους δυτικούς ἐπισκόπους λέγει ῥητῶς, ὅτι μόνον περὶ τῶν δυτικῶν Ἐκκλησιῶν ὡς δυτικοὶ ἠδύναντο νὰ ἀποφασίσωσιν, οὐδὲν δὲ περὶ τῶν ἀνατολικῶν, διότι τοῦτο οὐδεμίαν ἰσχὺν δύναται νὰ ἔχῃ (Mansi πρακτικά Συνόδων III, 297). Πόσον δὲ τότε ἐν τῇ ἀνατολῇ μόνον ἐτίμων ἀπλῶς τὸν Ῥώμης διὰ τὴν ἐπιστημότητα τῆς πόλεως Ῥώμης, οὐδεμίαν δὲ ἐξουσίαν ἀνεγνώριζον αὐτῷ ἐπὶ πάσης τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἤξιον οὗτος ἐκ φιλοδοξίας καὶ φιλαρχίας, ἀποδεικνύει καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν στάσις τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἐξ ἀνατολικῶν κυρίως ἐπισκόπων συγκροτούμενων. Ἡ πρώτη ἐγένετο ἀνευ συμπράξεως τῆς Ῥώμης ἡ Β' εἶχε μετὰ τῶν προέδρων τῆς τὸν Ἀντιοχείας Μελέτιον, δὲ δὲν ἀνεγνώριζεν ἡ Ῥώμη ἡ Ε' ἀπεκήρυξε τὸν Πάπαν Βιγίλιον ὡς μὴ συμφωνοῦντα αὐτῇ ἡ Σ' κατέκρινεν ὡς αἰρετικὸν τὸν Πάπαν Ὀνώριον καὶ ἡ Πενθέκτη ἀνενόησε τὴν κατὰ τὴν αὐτὴν κατεδίκασε πολλὰς συνηθείας καὶ διατάξεις τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ δόσει ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας αἱ ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίαι μόνον τιμῶσαι τὸν Ῥώμης διέτρεπον τὴν ἀνεξαρτησίαν των. Ὁ Καρχηδόνης Κυπριανὸς κατὰ τὸν Γ' αἰῶνα κατεδίκασεν ἐν δύο συνόδοις τὴν πρᾶξιν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας περὶ παραδοχῆς τῶν αἰρετικῶν ἀνεύ νου βαπτισματος καὶ ἀντίστη τῷ ἐπισκόπῳ Στεφάνῳ. Ἡ αὐτὴ δὲ ἀφρικανικὴ Ἐκκλησία κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' αἰῶνος κατεδίκασε συνοδικῶς πᾶσαν Ἐκκλησίαν εἰς τὰ πέραν τῆς θαλάσσης δικαστήρια (ad transmarina judicia), τὸν ἐπίσκοπον δηλ. Ῥώμης. Ὁ τῶν Λουγδούνων ἐν Γαλλίᾳ ἐπίσκοπος Εἰρηναῖος ἐλέγχει τὸν ἐπίσκοπον Ῥώμης Βίκτωρα κατὰ τὸν Β' αἰῶνα, διότι προσπνέχθη ἀλαζονικῶς πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τῆς Ἀσίας ἐν τῇ περὶ τοῦ Πάσχα ἐριδί. Ὁ δὲ τῆς Ἀρελάτης ἐν Γαλλίᾳ Ἰλάριος ἀντίστη

τῷ ἐπισκόπῳ Ῥώμης Λέοντι θέλοντι νὰ ἀναμειχθῇ εἰς τὰ τῆς γαλλικανῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἡ ἀρχαία βρετανικὴ Ἐκκλησία εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς οὐδεμίαν ἐύρισκετο σχέσιν πρὸς τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν. Ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ἐν Ἰσπανίᾳ καὶ Γερμανίᾳ καὶ ἔτι Ἰταλίᾳ Ἐκκλησίαι τὸ πρῶτον ἀπῆλθον πλήρως ἀπὸ Ῥώμης ἀνεξαρτησίας. Ἐπειτα ὁλως κατὰ μικρὸν ἠδυνήθη ὁ ἐπίσκοπος Ῥώμης, ἐπωφελοῦμενος εὐνοϊκῶν περιστάσεων, νὰ ἐπιβληθῇ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς δύσεως καὶ ὑπέταξεν αὐτὰς ὑπὸ τὸ ἀπόλυτον αὐτοῦ κράτος, στηριζόμενος εἰς τὰς ψευδοῖσιδω-ρεῖους λεγόμενας διατάξεις τὰς κατὰ τὸν Θ' αἰῶνα πλασθείσας καὶ εἰς αὐτὸν συγκεντρούσας πᾶσαν ἀπεριόριστον ἐξουσίαν, ἣν ἔκτοτε ἤρχισε νὰ ἀσκῇ ἐν τῇ δόσει καὶ μέχρι τῶν νεωτάτων χρόνων ἀσκέει ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐπειδὴ δὲ ἠθέλησε τὴν ἀρπαγείαν ταύτην καὶ ἀντικανονικὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπεκτείνῃ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, συνέβη τὸ σχίσμα τοῦ Θ' αἰῶνος. Οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ἀνατολῆς τὸν ψῆφίον ἔχοντες ἐπὶ καρφῆς ἠμόθησαν ὑπὲρ τῆς ἀρχαίας πατροπαραδότου ἀνεξαρτησίας τῶν τῆς Ἀνατολῆς Ἐκκλησιῶν. Τὸ σχίσμα λοιπὸν προσκάλεσαν οἱ Πάπαι ἐνεκα τῆς φιλοδοξίας καὶ φιλαρχίας των (Doellinger περὶ ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν σελ 38). Εἰς τὴν φιλαρχίαν δὲ ταύτην καὶ τὰς δεσποτικὰς τάσεις των ἐπὶ τῆς Ἀνατολῆς ἐμμένουσιν οἱ ἐπίσκοποι Ῥώμης μέχρι τῆς σήμερον. Τὰς ἀξιώσεις ταύτας προσβάλλει καὶ νῦν διὰ τῆς ἐγκυκλίου τοῦ ὁ Λέων, ὁμιλῶν καὶ συνιστῶν ὁμόνοιαν δῆθεν, ἔωσιν καὶ συνδιαλλαγὴν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Συνδιαλλαγὴν λέγων ἐννοεῖ κατὰ ταῦτα τελείαν ὑποταγὴν εἰς τὸν ἀλάνθαστον ὑπὸ τῆς Βατικανικῆς συνόδου κυρυχθέντα παπισμὸν. Ἀλλὰ τὴν ὑποταγὴν ταύτην δὲν θὰ ἰδῇ ποτὲ ὁ παπισμὸς ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία θὰ ἀποκρούσῃ αὐτὴν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα!

Ἴνα ἐλκύσῃ δὲ τοὺς Ἕλληνας ὑπὲρ τῆς ὑποταγῆς ταύτης εἰς τὴν Ῥώμην, λέγει ἐν τέλει ὁ Λέων «Ἡ Ἑλλάς οὐδὲν θέλει ἀπολέσει ἐνομένη μετὰ τῆς Ῥώμης.» Καὶ ὅμως θέλει ἀπολέσει μέγιστα καὶ ἀνυπολόγιστα ἀγαθὰ διότι διὰ τῆς ἀποδοχῆς τοῦ παπισμοῦ θέλει νοθευθῇ καὶ διαστραφῇ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καὶ ὁ ἑλληνισμός.

Ἡ ἑλληνικὴ Ἐκκλησία, παπικὴ γινομένη, θὰ ἀπέβαλλε πλὴν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς καὶ τὴν καθαρότητά τῆς. Ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία καυχᾶται δικαίως ὅτι ἐντιπροσωπεύει τὸν ἀρχαῖον γνήσιον χριστιανισμὸν τῶν πρώτων αἰώνων, τὸν χριστιανισμὸν τῶν πατέρων τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων διότι καὶ ἡ διδασκαλία τῆς, καὶ ἡ διοικήσις τῆς καὶ ἡ λατρεία τῆς εἶναι ἀνεραία καὶ ἀμετάβλητος ἡ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας (Doellinger αὐτόθι), ἐνθ' ἡ παπικὴ Ἐκκλησία κατὰ τοὺς βερβάρους μέσους αἰῶνας καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους ἀκόμη διέφθειρε καὶ διέστρεφεν οὐσιωδῶς τὸν ἀρχαῖον χριστιανισμὸν καὶ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ διὰ νέων χυστάτων δογμάτων (Filioque, Καθαρτήριον, ἀσπίλος σύλληψις Θεοτόκου) καὶ ἐν τῇ λατρείᾳ (ῥάντισμα, μετάληψις ὑπὸ ἐν εἶδος, τελευταῖον χρίσμα), καὶ ἐν τῇ διοί-

κῆσει (παπικός δεσποτισμός, ἀλάνθαστον τοῦ Πάπα, ὁ Πάπας, μόνος καθολικός ἐπίσκοπος) καὶ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ βίῃ (ἀφ᾽ ἑσέως, ἀγάμια ἀναγκαστικὴ κλήρου κτλ.), ἅπερ ἄτοπα ἠνάγκασαν τοὺς διαμαρτυρούμενους νὰ ἀποσπασθῶσι κατὰ τὸν ΙΖ΄ αἰῶνα ἀπὸ τοῦ παπισμοῦ, ἵνα περιπέσωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ ἀντίθετα ἄτοπα, περιελθόντες εἰς ἀναρχίαν διοικητικὴν τελείαν, ἀπογυμνώσαντες τὴν λατρείαν τῶν καὶ παραγνοήσαντες τὴν ἀναγκαιότητα καὶ ἄξιαν τῶν ἀγαθῶν ἔργων. Ἡ ἐλληνικὴ Ἐκκλησία ἀποφεύγουσα τὰ ἀντίθετα ταῦτα ἔκρη βαδίζει τὴν μέσσην ὁδὸν καὶ ἀντιπροσωπεύει τὸν ἀρχαῖον γνήσιον χριστιανισμόν. Τοῦτον λοιπὸν τὸν ἔχον χαρακτῆρά της, ταύτην τὴν μεγάλην ἄξιαν της, ταύτην τὴν λαμπρότητά της καὶ καθαρότητα θὰ ἀπέβαλλεν ἡ ἐλληνικὴ Ἐκκλησία γινομένη παπικῇ· διότι, καὶ ἂν τινὰ δευτερεύοντα νομιζόμενα ἐκ τῶν κρατούντων ἐν αὐτῇ ἐπετρέποντο αὐτῇ ἀπὸ Ῥώμης ἐν ἀρχῇ καὶ μετὰ τὴν ἑνωσιν, εἰς τὰ οὐσιώδη καὶ κόρια θὰ ἐξηναγάζετο νὰ συμμορφωθῇ τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, κατὰ μικρὸν δὲ θὰ ἐπῆρχετο τελεία συνταύτισις καὶ ἀφομοίωσις, ὡς βλέπομεν συμβᾶν τοῦτο εἰς τοὺς ἐλληνοκαθολικούς ὁλοκλήρου της Ἀνατολῆς, οἵτινες καὶ λατινικὴν ἔχουσι λατρείαν καὶ ἐν πᾶσιν ἀφομοιωθῆσαν τοῖς καθολικοῖς. Καὶ ὅμως ἀποφαίνεται ὁ Λέων ὅτι «ἡ Ἑλλάς οὐδὲν ἤθελεν ἀπολέσει ἐνομένη μετὰ της Ῥώμης!»

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἤθελεν ἀπολέσει. Ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἕνεκα τοῦ συστήματος τῶν ἐπὶ μέρους αὐτοκεφάλων ἐθνικῶν ἐκκλησιῶν ζῇ ἐν τελείᾳ ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ κράτη. Ἡ ἐλληνικὴ, ῥωσικὴ, βλαχικὴ, σερβικὴ ἐκκλησία εἶναι ἐθνικαὶ ἐκκλησίαι. Αἱ ἀρχαὶ τῶν συγκροτοῦνται ἐξ ἐπισκόπων ἀνηκόντων εἰς τὸ ἔθνος τῶν, ἔχοντων τὰ αὐτὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα πρὸς τοὺς λοιποὺς πολίτας. Οἱ ἐπίσκοποι οὗτοι εἰδούσιν ἔρκον πίστεις εἰς τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα καὶ τοὺς νόμους της πατρίδος τῶν, ὃν ἐκ φιλοπατρίας εἶναι προθυμότεροι πάντοτε νὰ τηρήσωσι, δὲν δέχονται δὲ ξέναν διαταγὰς ἐξωθεν, οὐδὲ ὑπηρετοῦσι ξένα συμφέροντα. Ἀναγνωρίζουσι δὲ προθύμως τὸ δικαίωμα τῶν κυβερνήσεων νὰ ἐποπτεύωσι τὰς ἀποφάσεις τῶν συνόδων τῶν καὶ νὰ συμπράττωσι μετ' αὐτῶν ἐπὶ τῶν μὲντων λεγομένων ὑποθέσεων τοῦ γάμου, τῶν διαζυγίων, της διαχειρίσεως της ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας καὶ τῶν τοιοῦτων. Διὰ τοῦτο συγκρούσεις πολυτέλειαι καὶ ἐκκλησίας ἐν τοῖς ὀρθοδόξοις κράτεσι εἶναι ἀδύνατοι, ἡ ἀναφανόμεναι δὲν προσλαμβάνουσι τραχὺν χαρακτῆρα καὶ ἐκλύωσι διαλύονται. Διότι κοινὰ εἶναι τὰ γενικά συμφέροντα κλήρου καὶ λαοῦ, κοινὰ οἱ πόθοι, κοινὰ αἱ ἐλπίδες. Ὁ κληρὸς διὰ ταῦτα εἶναι παρ' ἡμῖν ἀγαπητός, συνδέεται δὲ στενότερα μετὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ὀρθοδόξων λαῶν κατέχουσιν οἱ κληρικοὶ ἡμῶν τὴν πρώτην θέσιν. Ὡς ἐκ της ἀγάπης δὲ ταύτης πρὸς τὸν κληρὸν ὑπάρχει ἐν τοῖς ὀρθοδόξοις λαοῖς καὶ ἀγάπη εὐλικρινὴς πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ εἶναι ἀγνώστον παρ' ἡμῖν τὸ μῖσος πρὸς τὸν χριστιανισμόν, ὅπερ ἕνεκα τοῦ παπικοῦ κλήρου παρατηρεῖται εἰς τὰς καθολικὰς χώρας, Γαλλίαν, Ἰταλίαν,

Ἰσπανίαν καὶ Πορτογαλίαν. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ κέντρα παρ' ἡμῖν ἕνεκα τῶν πολλῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, δύναται σὺν τῷ χρόνῳ, ἐὰν κατὰ μικρὸν μορφωθῇ ὁ κληρὸς ἐπιστημονικῶς, νὰ ἀναπτυχθῇ μεγάλη θεολογικὴ καὶ θρησκευτικὴ ζωὴ παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις λαοῖς· διότι εἶναι παρατηρητέον, ὅτι καὶ ἐν ταῖς πολιταῖς καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὰ πολλὰ κέντρα γεννῶσι καὶ διατηροῦσιν ἀκμαίαν πολιτικὴν καὶ θρησκευτικὴν ζωὴν. Ἀποφεύγει δὲ ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία διὰ τοῦ συστήματος τῶν αὐτοκεφάλων ἐπὶ μέρους ἐκκλησιῶν καὶ τὴν ὑπερβολικὴν παπικὴν συγκέντρωσιν, ἥτις ἀποροφᾷ πᾶσαν ζωὴν τῶν ἐπὶ μέρους ἐκκλησιῶν, καὶ τὴν ὑπερβολικὴν ἀποκέντρωσιν καὶ διάσπασιν τῶν προτεσταντικῶν ἐκκλησιῶν, αἵτινες δι' οὐδενὸς ἐνωτικοῦ δεσμοῦ συνδέονται, ἐνῶ ἡ ἀνατολικὴ ἐκκλησία καὶ τὴν ἐνότητα τοῦ δλου ἔχει, διότι μία εἶναι ἡ πίστις, μία ἡ λατρεία, μία ἡ διοίκησις, καὶ μία ἡ ἐκκλησιαστικὴ εὐταξία πᾶσιν τῶν ἐπὶ μέρους ἐκκλησιῶν, μία δὲ τῶν ἐκκλησιῶν τούτων ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡς πρεσβυτέρα ἀδελφὴ ἐκκλησία τιμωμένη ἰδίως ἕνεκα τοῦ μεγάλου παρελθόντος της, ἀκούσα ἡθικὴν τινὰ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἄλλων, συνέχει τὸ δλον ὡς ἐκτὸν κέντρον, χρησιμεύουσα, καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐπὶ μέρους ἐκκλησιῶν διασώζει, αἵτινες διοικοῦνται δι' ἀνεξαρτήτων συνόδων, διαρρυθμίζουσι δὲ τὰ καθ' ἑαυτὰς ἀνεπηρέστως καὶ ἀκωλύτως ἀπὸ πάσης ξένης ἐκκλησίας (1). Καὶ πάντα ταῦτα τὰ ὕψιστα καὶ ἀνυπολόγιστα ἀγαθὰ ἤθελεν ἀπολέσει ἡ ἐλληνικὴ ἐκκλησία καὶ ἡ Ἑλλάς τῇ Ῥώμῃ ὑποτασσόμενη. Καὶ ὅμως ὁ Λέων ἀποφαίνεται, ὅτι «ἡ Ἑλλάς οὐδὲν ἤθελε ἀπολέσει ἐνομένη μετὰ της Ῥώμης!»

Ἀλλ' οὐ μόνον ἡ ἐλληνικὴ Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς διὰ της ὑπὸ τὴν Ῥώμην ὑποταγῆς θὰ ἔπαυε πλῆγμα θανάσιμον. Καὶ πρῶτον δι' ἐν ἔθνος εἶναι μέγα εὐτύχημα νὰ ἔχῃ καλὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ ἡθικὴ ῥώμη τῶν λαῶν ἐξαρτᾶται ἐκ της καλῆς θρησκείας. Ἡ δύναμις καὶ ἀκμὴ της Ἀγγλίας ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν της, ἥτις ζῇ ἐν ἁρμονίᾳ μετὰ τοῦ κράτους καὶ ἐκπαίδευει θρησκευτικῶς ἀριστα τὸν ἀγγλικὸν λαόν. Τὸ δυστύχημα της Γαλλίας, Ἰταλίας καὶ Ἰσπανίας εἶναι τοῦναντίον ὅτι εἶναι καθολικαὶ χώραι· διότι ὁ καθολικισμὸς, ἕνεκα τῶν δεσποτικῶν καὶ ὀπισθοδρομικῶν τάσεων τῶν παπῶν καὶ τοῦ παπικοῦ κλήρου εἰς ἐχθρικὴν στάσιν περιερχόμενος αἰετοῦ πρὸς τὰς ἀνεπτυγμένας τάξεις τῶν χωρῶν τούτων, ἀπομακρύνει αὐτάς ἀπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ἐγείρει παρ' αὐταῖς ἐξ ἀντιδράσεως τὴν ἀπιστίαν καὶ ἐχθρὰν πρὸς τὴν θρησκείαν, μόνον δὲ τοὺς ἔχλους ἐπηρεάζει, ὁδηγῶν αὐτοὺς εἰς τὸν φανατισμὸν καὶ τὴν θρησκείαν τῶν τύπων, ἐνῶ ἡ ἀληθὴς χριστιανικὴ ἡθικὴ μένει συνήθως ξένη εἰς αὐτοὺς. Διὰ τοῦτο συνήθως παρὰ τοῖς καθολικοῖς λαοῖς ἀπαντᾷ τις ἡ ἀθέουσις ἢ δεισιδαίμονας. Ἡ Ἑλλάς κατὰ

(1) Περί τοῦ συστήματος τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀγαθῶν ὅρα ἡμετέραν διατριβὴν ἐν τῇ «Ἀναπλάσει τοῦ παρόντος ἔτους ἀριθ. 180, 181 καὶ 182.

χρῆσε νὰ ἔχῃ Ἐκκλησίαν ἀρίστην, τὴν ὀρθόδοξον, ἥτις εἶναι ἐκ τῶν τριῶν κυρίων τύπων τοῦ χριστιανισμοῦ, τοῦ ὀρθοδόξου, καθολικοῦ καὶ διαμαρτυρουμένου, ὁ ἀριστος. Ἡ ὀρθόδοξία εἶναι ὁ ἀκραιφνέστερος καὶ γνησιώτερος χριστιανισμός, εἶναι δὲ θρησκεία ἀγαπητὴ τῷ λαῷ καὶ τοῖς λογίοις Ἑλλησι, ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις ὀρθοδόξοις λαοῖς, συμδιδομένη πληρέστατα μετὰ τῶν τάσεων τοῦ ἔθνους ἡμῶν, δυναμένη δὲ, ἐὰν ἐκπαιδεύσωμεν λόγιον ὀρθόδοξον κληρὸν, νὰ μορφώσῃ ἀριστα τὸν λαόν ἡμῶν θρησκευτικῶς καὶ ἐν πλῆρει ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν ἄλλην αὐτοῦ ἀνάπτυξιν. Εἶναι μικρὸν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο διὰ τὸν ἐλληνικὸν λαόν; Δὲν θὰ ἦτο τὸ μέγιστον τῶν δυστυχημάτων διὰ τὴν θρησκευτικὴν μόρφωσιν τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὸ μέλλον του, ἐὰν ἀντὶ της ὀρθοδοξίας ἐπεβάλλομεν αὐτῷ τὸν λατινισμόν, ὅστις τόσον ἀσυμβίβαστος εἶναι πρὸς τὴν πρόσδον τῶν ἔθνων, ὡς μάρτυρες τούτου εἶναι ἡ ἐγκύκλιος Πίου τοῦ Θ' καὶ ὁ Σύλλας, καὶ τόσον ὀλίγον κατορθοῖ νὰ καθιστᾷ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ἀγαπητὴν εἰς τοὺς λαοὺς καὶ νὰ μεταδίδῃ εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα αὐτῆς καὶ μορφώσῃ τὰ ἦθη αὐτῶν κατ' αὐτό;

Ἐπειτα ἡ ἐκλατίνισις της ἐλληνικῆς Ἐκκλησίας θὰ ἦτο τραῦμα διὰ τὸν Ἑλληνισμόν, καὶ διότι θὰ ἦτο ἀπαισία ἐγκατάλειψις τῶν παραδόσεων ἡμῶν καὶ ὁ διεκόπτετο δι' αὐτῆς τελείως καὶ ἀποτόμως ἡ συνέχεια τοῦ βίου τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ὅστις συνδέθη ἀρρήκτως πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, θὰ ἠρνούμεθα δὲ ὁλοκλήρως τὸ ἱστορικὸν ἡμῶν παρελθόν. Ὁρθόδοξία καὶ Ἑλληνισμὸς συνεζυμώθησαν καὶ συνεχυνεώθησαν ἥδη ἀπὸ πολλῶν αἰώνων. Ἡ Ἑλλάς δὲν δύναται νὰ νοηθῇ εἰμὴ ὡς ὀρθόδοξος. Ὁ μὴ ὀρθόδοξος Ἑλλησ, ἀλλὰ διαμαρτυρούμενος ἢ καθολικός ὢν, δὲν εἶναι ὁ ἰδεώδης Ἑλλησ. Ὁ Ἰουστίνος, ὁ Κλήμης, ὁ Ὠριγένης, ὁ Ἀθανάσιος, ὁ Βασίλειος, ὁ Γρηγόριος, ὁ Χρυσόστομος, οἱ Κύριλλοι, ὁ Δαμασκηνός, ὁ Φώτιος, ὁ Γρηγόριος Παλαμᾶς, Μάρκος ὁ Ἐφέσου, ὁ Γεννάδιος, οἱ ὀρθόδοξοι Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι, οἱ μετὰ τὴν ἄλυσιν ἐθνάρχαι τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους γενόμενοι καὶ ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἐλληνικῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς ἐν κίβωτῳ τὴν ἐλληνικὴν ἰδέαν, τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν καὶ συνείδησιν διασώσαντες, ὁ Μηνιάτης, ὁ Εὐγένιος, ὁ Θεόκλητος, οἱ περίλαμπροι διδάσκαλοι τοῦ γένους, ὁ Ἀδαμάντιος Κοραῆς, ὁ Βάμβας, ὁ Γαζής, ὁ Κωνσταντᾶς, ὁ Οἰκονόμος, ὁ Φαρμακίδης, ἀποτελοῦσι μέρος ἀναπόσπαστον της ἱστορίας ἡμῶν, ἥτις ἄνευ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ νοηθῇ. Ἐπρεπε νὰ ἀπαρνηθῇ ἡ Ἑλλάς ὁλοκλήρως τὸ παρελθόν της, νὰ θυσιάσῃ αὐτὴν τὴν συνείδησίν της, νὰ προδώσῃ τὰς ἱερωτάτας τῶν ἀναμνήσεων καὶ παραδόσεων της, διὰ νὰ γίνῃ παπικὴ. Ἡ δύνατο νὰ νοηθῇ μεγαλύτερα συμφορὰ καὶ ζημία διὰ τὴν Ἑλλάδα ἢ ἡ ἐγκατάλειψις καὶ προδοσία αὐτῆς ὁλοκλήρου τοῦ ἐλληνικοῦ ὀρθοδόξου παρελθόντος της;

Πρὸς τοῦτοις παρατηρούμεν ὅτι ἡ ὑποταγὴ ὑπὸ τὸν Πάπαν θὰ ἦτο καὶ ὑπὸ ἄλλην ἐποψὴν ἀληθῶς καταστροφὴ. Ἡ Ἑλλάς ἤθελε τότε ἀπολέσει τὰς συμπαθείας πάντων

τῶν ἐλληνικῶν πληθυσμῶν της Ἀνατολῆς καὶ ἐκείνων ἀκόμη τῶν πληθυσμῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, οἵτινες λαλοῦσι μὲν ἄλλας γλώσσας ἕνεκα της ἐπιρροῆς τῶν περιόκων λαῶν, ἀλβανικὴν, κυριακὴν, ἀραβικὴν ἢ βουλγαρικὴν, ἔχουσιν ὅμως ἀκόμη ἐλληνικὴν τὴν συνείδησιν, εἶναι προσκεκολλημένοι εἰς τὸν Ἑλληνισμόν, συνδέονται δὲ μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους διὰ της ὀρθοδοξίας, λατρεύουσι τὸν Θεόν ἐν Ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἐν τοῖς ναοῖς τῶν, διδάσκονται τὰ ἐλληνικὰ γράμματα ἐν τοῖς σχολείοις τῶν καὶ ἔχουσι μεθ' ἡμῶν κοινὰς τὰς παραδόσεις τοῦ παρελθόντος. Οἱ πληθυσμοὶ οὗτοι εἶναι ἐκατομμύρια πολλὰ, ἔτινα ἤθελον ἀπούκτως στρέφει τὰ νῶτα πρὸς ἡμᾶς, ἐὰν ἡ Ἑλλάς ἐγένετο παπικὴ, ὅπερ ζητεῖ ὁ Πάπας Λέων διὰ της ἐγκυκλίου του, διότι παρευθὺς θὰ κατεστρέφετο ὁ κυριώτατος δεσμός ὁ συνδέων αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς. Ἡδυνάτο τις νὰ φαντασθῇ μεγαλύτεραν συμφορὰν διὰ τὸν Ἑλληνικὸν λαόν;

Ἐν τέλει σημειώμεν, ὅτι οἱ ἐν Ῥώμῃ κακῶς ἐσκήφθησαν, ἐὰν ἐνόμισαν, ὅτι, ἐπειδὴ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐξηγήθη μεγάλη ἀντίθεσις μεταξὺ Ἑλληνισμοῦ καὶ σλαβισμού ἕνεκα συγκρουομένων ἐθνικῶν συμφερόντων, εἶναι κατάλληλος εὐκαιρία νὰ ἀποσπᾷσιν τοὺς Ἑλλήνας ἀπὸ τοῦ μετὰ τῶν σλάβων θρησκευτικοῦ δεσμοῦ. Οἱ Ἕλληνες γνωρίζουσι νὰ διακρίνωσι τὰ πράγματα. Τοὺς Ῥώσους καὶ λοιποὺς σλάβους θεωροῦμεν ἀντιπάλους ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ πεδίου, δικαίως δὲ τελευταῖον παραπονούμεθα κατὰ της ῥωσικῆς πολιτικῆς, ἥτις, ἐν καὶ ἄλλοτε εἰς διαφόρους περιστάσεις ἐφάνη ἡμῖν εὐνοϊκὴ, ὅπερ δὲν λησμονοῦμεν, νῦν πολεμεῖ φανερώς τὰ τοῦ Γένους ἡμῶν συμφέροντα ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἰδίως ἐν Μακεδονίᾳ, Συρίᾳ καὶ Παλαιστίνῃ, καὶ ζητεῖ νὰ ἐκτοπίσῃ ἐκεῖθεν τὸν Ἑλληνισμόν. Τοῦτο ἐν τοῦτοις δὲν κωλύει ἡμᾶς ἵνα ἐπὶ τοῦ θρησκευτικοῦ πεδίου θεωρῶμεν τοὺς σλαβικούς λαοὺς συνδεδεμένους μεθ' ἡμῶν δι' ἀρρήκτων δεσμῶν, ὅπως ἡ πολιτικὴ ἀντιπάθεια τῶν Γερμανῶν πρὸς τοὺς ἄγγλους σήμερον δὲν κωλύει τὴν Γερμανίαν νὰ θεωρῇ τὴν Ἀγγλίαν προτεσταντικὴν ἀδελφὴν χώραν, ἕνα τῶν ἀκμαϊότερων καὶ ἀνθηροτέρων κλάδων τοῦ Προτεσταντισμοῦ. Αἱ πολιτικαὶ διενέξεις δὲν ἀφροῦσι τὴν θρησκευτικὴν κοινωνίαν, εἰς ἣν εὐρίσκονται δύο λαοί. Ἕλληνες, Ῥῶσοι, Βλάχοι, Σέρβοι καὶ λοιποὶ ὀρθόδοξοι λαοὶ ἀποτελοῦμεν τὴν μίαν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, καὶ εἰμεθα καὶ θὰ εἰμεθα αἰώνως ἀδιαρρήκτως θρησκευτικῶς ἡνωμένοι, οἰοδῆποτε λόγοι πολιτικοὶ καὶ ἂν ἤθελον διαιρεῖ ἡμᾶς. Τοῦτο πρέπει νὰ γνωρίζωσι καλῶς οἱ ἐν Ῥώμῃ.

Περαινοῦντες τὴν κρίσιν ταύτην περὶ της ἐγκυκλίου τοῦ Λέοντος, ἢν ἐξέδωκεν ἐξ ἀφορμῆς της ὑπ' αὐτοῦ μελετωμένης ἰδρύσεως λατινικοῦ ἱεροσπουδαστηρίου ἐν Ἀθήναις καὶ ἀνακεφαλαιοῦντες τὰ ἀνω εἰρημένα, παρατηροῦμεν, ὅτι μάτην ἐκοπίασεν ὁ Λέων ἵνα πείσῃ ἡμᾶς ὅτι ἐμφορεῖται ὁ παπισμὸς νῦν ὡς καὶ ἄλλοτε φιλελληνικῶν αἰσθημάτων, διότι ὑπὸ τὰ αἰσθήματα ταῦτα ὑπελάνθανε πάντοτε καὶ ὑπολαμβάνει καὶ νῦν ἡ γνωστὴ τάσις τοῦ παπισμοῦ πρὸς

υποδούλωσιν τῆς ἐλληνικῆς ἐκκλησίας ὑπὸ τὸν φοβερὸν παπικὸν δεσποτισμὸν, ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν τείνουσι νὰ ἀπαλλαγῶσιν αὐτοῦ καὶ αὐτοὶ οἱ δυτικοὶ λαοὶ ὡς ἀποράτου, ὡς δεικνύει ἡ ἀπὸ τοῦ 1870 ἀρξαμένη πλήρης ἐλπίδων παλαιοκαθολικὴ κίνησις, ἐν ταῖς καθολικαῖς χώραις, καὶ ἡ ἐσχάτος παρμητρομένη ἀποσκήρτησις ἀπὸ Ῥώμης πολλῶν δεκάδων χιλιάδων καθολικῶν τῆς Βοεμίας Bewegung Los von Rom. Ἐπίσης δὲ μάταιος ὑπ᾿ ἔρχεν ὁ κόπος αὐτοῦ νὰ δείξῃ, ὅτι καὶ ἡ Ἑλλάς οὐδὲν ἤθελεν ἀπολέσει ἐνομιμένη μετὰ τῆς Ῥώμης. Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἀπεδείξαμεν, ὅτι ἤθελεν ἀπολέσει τὸ πᾶν, ἥτοι πρῶτον τὴν ἐθνικὴν τῆς ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν, ἥτις ἐπ' ἑαυτὴν καὶ ἄλλη διασώζει ἀνόθευτον τὸν ἀρχαῖον χριστιανισμὸν, ἔπειτα τὸν ἐθνικὸν τῆς αὐτῆς, τὸ μέλλον ἐν γένει αὐτὸ τοῦ ἐλληνισμοῦ. Ἡ Ἑλλάς ἀποδεχομένη τὸν παπισμὸν ἤθελεν αὐτοκτονήσει!

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀς μὴ ἐλπίσωμεν ταῦτα οἱ ἐν Ῥώμῃ ποτέ. Τὸ εἰπομεν καὶ ἄλλοτε· ἐνὸς δ' ἡλίου βαδίζει τὴν τροχίαν του, ἡ ἐλληνικὴ ἀντελὴ οὐδέποτε θά γίνῃ παπικὴ!

7 Δεκεμβρίου 1901.

Δ. Διομήδης Κυριακός.

Ἡ ΕΝ Τῇ ΟΡΘΟΔΟΞῳ ΠΟΙΜΝῃ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΙΣ ΤΟΥ ΥΛΙΣΜΟΥ

Β'.

Ἀς προσπαθῶμεν νὰ διασαφίσωμεν περισσώτερον καὶ νὰ συμπληρώσωμεν τὸ προηγουμένον ἡμῶν ἄρθρον.

Ἐπεστηρίξαμεν ἐν αὐτῷ, ὅτι αἱ ἐπὶ μέρους ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, ὅπως καταστήσωσιν ἀποτελεσματικώτερον τὴν κατὰ τοῦ ὕλισμου ἀγῶνά των, δεύουσι νὰ δράσωσιν ὑπὲρ τῆς κοινῆς πίστεως ἐν ἀδελφικῇ ὁμονοίᾳ, ἀγάπῃ καὶ ἐνότητι· καὶ ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καθήκον ἔχουσι νὰ ζητήσωσιν ὅπως συνδέσωσι τὰ ποίμνια αὐτῶν, διῆστα· μετὰ τῶρα ἕνεκα φυλετικῶν λόγων καὶ φερόμενα ἐν ὁρμῇ πρὸς σύγκρουσιν καὶ ἀλληλοσπαράγμῳ.

Ἡ ἐν τοιοῦτῳ πνεύματι καὶ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν κοινὴ ἐργασία τῶν ἐπὶ μέρους ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἐπιβάλλεται εἰς αὐτάς διὰ δύο λόγους.

Πρῶτον, διότι, ὡς ἡ ἐν ἀγάπῃ ἐνωσίς των τὰς καθίσταται ἰσχυρότερη, τοιοῦτοτρόπως ἡ ἐχθρικὴ ἀναμεταξύ των στάσις, διὰ τῆς διαίρεσεως καὶ τῆς ἀντιθέσεως, ἂν δημιουργεῖ, τὰς ἐξασθενίζει καὶ τὰς παραδίδει ἀφυλάκτους καὶ διεργημένους εἰς τὰ μηχανήματα, τὰς ἐπιβουλὰς, τὰς ὑπόλους περιφίγξεις καὶ τὰς λυσσώδεις προσβολὰς τῶν ἀσεβῶν ὑπερμάχων τοῦ ὕλισμου καὶ τῆς ἀθετίας.

Καὶ δεύτερον, διότι τοιαύτη ἀλληλομαχία τῶν ἐπὶ μέρους ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ξένη ὅλος διόλου πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, τὰς φέρει, αὐτάς τὰς ἰδίας, ἐπὶ τοῦ ἡθικοῦ καὶ πρακτικοῦ πεδίου, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὕλισμου,

τοιοῦτοτρόπως, δέ, κατὰ τὸ φαινόμενον πολέμιόι του, ἀποβαίνουσι πραγματικῶς, ἀπὸ τινος ἐπόψεως, συνήγοροι καὶ σύμμαχοί του.

Τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον μᾶς χορηγεῖ σαφεῖς τὰς ἀποδείξεις καὶ τοῦ ἐνός καὶ τοῦ ἐτέρου.

Ἀς ἴδωμεν κατ' ἀρχὰς ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι μᾶς παρέχονται ἐξ αὐτοῦ διὰ τὸ πρῶτον.

«Πᾶσα βασιλεία, εἶπεν ὁ Χριστός, μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημαῖται· καὶ πᾶσα πόλις ἡ οὐκ αἰα μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται (Ματθ. ΙΒ', 25, 26). Τὸ ὅποιον σημαίνει μεθερμηνεύμενον· πᾶσα βασιλεία, ἐὰν διαιρεθῇ καὶ περιπέσῃ εἰς ἐμφύλιον πόλεμον, ἐρημύνεται· καὶ μία οἰκονομία πόλις ἡ οὐκ αἰα, ἐὰν διαιρεθῇ καὶ σπαρῇ, ἀποβαίνει οἱ πολῖται ἢ τὰ μέλη της, δὲν θὰ σταθῇ. Τί εἶνε καὶ ἡ Ὀρθοδοξία ἐν τῇ γενικότητι αὐτῆς καὶ τῇ οὐσιαστικότητι; Μία βασιλεία, ὁρθοδοξία καὶ ἐκκλησιαστική, διότι εἰς εἶναι ὁ ἐν αὐτῇ βασιλεὺς καὶ νομοθέτης καὶ κύριος, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Εἶνε δὲ πρὸς ταῦτα καὶ μία πόλις, πνευματικῆς φύσεως, νῆα Ἱερουσαλὴμ ἐπὶ τῆς γῆς, εἰκονίζουσα τὴν αἰνῶ Ἱερουσαλὴμ, τὴν ἐπουράνιον· καὶ μία οἰκονομία ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἀγάπης, μετὰ Πατέρα ἕνα, τὸν ἐν Οὐρανοῖς. Ἐὰν λοιπὸν ἡ βασιλεία αὕτη διαιρεθῇ καὶ περιπέσῃ εἰς ἐμφύλιον πόλεμον, τί θὰ ᾖναι τὸ τέλος της; Τὸ ἀψευδὲς στόμα τοῦ Χριστοῦ τὸ εἶπε· θὰ ἐρημωθῇ. Καὶ ἐὰν αὕτη ἡ πόλις καὶ ἡ οἰκονομία διαιρεθῇ καὶ οἱ πολῖται καὶ τὰ μέλη της ἀμοιβαίως σπαρῶσιν, τί θὰ καταγένηται; Ὁ Χριστός τὸ ἐβροντοφώνησε· δὲν θὰ σταθῇ. Δηλαδή; Δὲν θέλει ἡμῶν πορσεῖ νὰ διατηρηθῇ. Καὶ ἐρήμωσι καὶ πτώσις ἐπέρχεται εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, ὅχι μόνον ὅταν λείψῃ ἐντελής ἀπ' αὐτῆς τὸ πνεῦμα τῆς ζωῆς καὶ καταλυθῇ ἡ ὑπόστασις της, ἀλλὰ καὶ ὅταν, ἐν προσκαίρῳ τινὶ καταστῇ, τὴν ὁποίαν προκαλοῦσιν αἱ ἀμαρτίαι της, τὸ πνεῦμα τὸ ζωοποιὸν συγκατῇ καὶ ἐμψυχῶν πραγματικῶς ὀλιγίστους ἐκ τῶν ἀρχόντων αὐτῆς καὶ τῶν μελῶν, ἐν ἡλικῇ δὲ τινὶ νεκροφανείᾳ, καὶ ἰσχυρότητι πνευματικῆς ζωῆς, καὶ κοχλασμῷ κοσμικῶν ἐρίδων, καὶ δεσποτικῇ καὶ ἐνότητι, ἡ πίστις φυγαδεύηται ἢ ψυχραίνεται, καὶ ἡ ἀγάπη διαρρηγνύηται, καὶ αἱ ψυχαὶ διασπῶνται ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ καὶ ἐρημύνονται ἀπὸ τὰ χάρισματα καὶ τὰ ἔργα τοῦ Πνεύματος, ὑποδουλούμεναι εἰς τὰ ἔργα τῆς σαρκός. Θέλουσι λοιπὸν αἱ ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι νὰ πολεμήσωσιν ἀποτελεσματικώτερον τὸν ὕλισμόν; Ἀς γείνωσιν ὅσω τὸ δυνατόν ἰσχυρότεροι. Τί δὲ δύναται νὰ δώσῃ τὴν ἰσχύον εἰς αὐτάς; Ἡ ἐνότης των· ἐνότης δὲ ἡ ἐν ἀγάπῃ.

Ὁ Χριστός ἐδίδε μίαν πίστιν εἰς τοὺς ἀποστόλους· ἀλλὰ τοῦτο μόνον δὲν θὰ ᾖναι τὸ γνώρισμα καὶ ἡ ἰσχύς των μαθητῶν του. Διὰ τὸν τοῦτο γνωρίσῃ ὁ κόσμος ὡς μαθητὰς του, καὶ νὰ τοὺς δεχθῇ καὶ τοὺς ἀσπασθῇ ὡς τοιοῦτους, ἐχρειάζετο ἀπαρατήτως καὶ ἕτερον. Ποῖον; Ἡ ἀναμεταξύ των ἀγάπη. «Ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπῃν ἔχητε ἐν ἀλλήλοις» (Ἰωάν. ΙΓ'. 35). Ὅ,τι λοιπὸν ἐμελλε νὰ ἀναδείξῃ καὶ

ἐπιβλήῃ τοὺς μαθητὰς ἴσο πρὸ πάντων ἡ ἐν Χριστῷ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη. Καὶ αὕτη, ἡ μεγίστη τῶν ἀποστόλων ἰσχύς, εἶνε ὡσαύτως τοιαύτη καὶ διὰ πάντας τοὺς χριστιανούς, καὶ διὰ πάσας τὰς γνησίας Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας. Μόνον ἡ πίστις, χωρὶς τὴν ἀγάπην, καθὼς ὁ Παῦλος ἔλεγεν, εἶνε ἀνίσχυρος καὶ ἀνωφελὴς· τὴν δὲ δύναμιν καὶ τὴν ἀποτελεσματικότητα δίδουσι ὁμοῦ καὶ τὰ δύο· ἡ πίστις ἡ ἀληθινὴ καὶ ἡ ἀγάπη ἡ ἀκριβής.

Αἱ ἐπὶ μέρους ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἔχουσι τὸ ἐν τὴν ὀρθὴν πίστιν· ἀλλὰ τί θὰ τὰς ὠφελήσῃ τοῦτο, ἐὰν λείπῃ τὸ ἕτερον, ἡ ἀγάπη δηλαδή ἡ κατεργαζομένη κυρίως τὴν ἐνότητα, καὶ προσδίδουσα τὴν ἰσχύον τὴν ἀπροσμάχητον καὶ ἡκατογώνιστον;

Καὶ ἥδη, ὅτε ὁ λόγος ἐφθασεν αὐτοῖς, πρέπει ἀρὰ γὰρ νὰ τὸ ἀποκρύψωμεν, ὅτι ἡ ἀγάπη ἡ μεταξὺ τῶν ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν διανύει εἰς τὰς ἡμέρας μας περίοδον θλίβεως καὶ ἐπικινδύνου δοκιμασίας; Βεβαίως τὰ προσήματα οὐκ οὐκ, καὶ ὁ πόλεμος δὲν εἶνε φανερά κεκηρυγμένος. Βεβαίως οἱ λειτουργοὶ τῶν ἐπὶ μέρους ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν δὲν λησιμονοῦσι τὴν μεταξὺ τούτων ὁρισταμένην ἀλληλεγγύην, καὶ τὰ καθήκοντα τῆς ἀδελφότητος, ἄτινα τὰς συνυποχρεοῦσιν· ἀλλ' ἡ συναίσθησις αὕτη ἀπειλεῖται νὰ καταπνιγῇ ἀπὸ τὰς φυλετικὰς ἀντιθέσεις καὶ ἐναντιότητας, καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐνότης τῶν ὀρθόδοξων διασπᾶται ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν διαίρεσεων καὶ συγκρούσεων. Ἀφ' ἐνός ὁ πανσλαβισμὸς, κωφὸς πρὸς τὰς εὐσεβεῖς καὶ ἀγνάς διαμαρτυρίας τῶν περαιομένων καὶ ἀληθινῶν Ῥώσων, οὐστηλατοῦμενος δὲ ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τοῦ νὰ καταλάβῃ ἡγεμονεύουσιν θέσιν ἐν τῇ ὀρθόδοξῃ, μηχανεύεται νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, ὑπονομεύων παντοιοτρόπως καὶ ἐξασθενῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶς τὸν ἐλληνισμόν· ἀφ' ἑτέρου δ' ὁ ἐλληνισμὸς, βλέπων ἀπειλούμενα τὰ δίκαια αὐτοῦ, δὲν παύει μὲν νὰ ποθῇ τὴν ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἀγάπῃ ρύθμισιν τῶν σχέσεων πρὸς τὰς ἄλλας ὁμοδόξους φυλάς, ἀλλ' ἀδεῖξως ἐνιαχοῦ χειραγωγούμενος εἰς τὴν ἄμυναν, ἐνεργεῖ αὐτὴν ὅσῃν ὅτι μᾶλλον διὰ τοῦτο παρὰ διὰ πραγμάτων, καὶ κατὰ τρόπον ἀγῶντα ἀπλῶς εἰς τὴν ἐδρῶσιν τοῦ ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων του διανοιγομένου μεταξὺ τῶν ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν χάσματος.

Καὶ εἰς τὸν ἀνταγωνισμὸν τοῦτον μετέχουσι καὶ αἱ ἄλλαι ὀρθόδοξοι φυλαὶ, ἐκαστὴ κατὰ τὰ ἴδια αὐτῆς ἐθνικὰ συμφέροντα, τὰ κανονιζόμενα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐξ ἐγνοιστικῶν βλέψεων, τὰς δὲ οἰκείας Ἐκκλησίας ζητοῦσι νὰ φέρωσιν εἰς διαμάχην καὶ σύγκρουσιν ὡσαύτως, κατ' ἀρχὴν οὐκ ἐκτὸν καὶ ἀσεβῇ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ δουλεύῃ εἰς τὴν ἐθνικὴν πολιτικὴν, ὁποιαδήποτε καὶ ᾖ ἡ αὕτη, ἔστω καὶ ἂν ἀντιμάχεται πρὸς τὰς θεμελιώδεις ἐντολὰς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι εἶχον τὴν ὁρθοδοξίαν θεραπεινίδα τῆς πολιτείας· σήμερον ἡ Ἐκκλησία ἐκδιέζεται ὑπὸ τινων πολιτικῶν καὶ ὑπὸ τινων φυλῶν νὰ καταστῇ τυφλὸν ὄργανον τῶν ἐθνικῶν ὁρμῶν καὶ ὑπολογισμῶν· ἀντὶ δὲ νὰ φέρῃ αὕτη τὴν εἰρήνην εἰς τοὺς ἀντιμαχομένους ὀρθόδοξους λαούς.

Θεωρεῖται ὑπόχρεως ν' ἀναμειγνύηται εἰς τὴν πάλην καὶ νὰ κορυφώσῃ τὴν σφοδρότητα καὶ τὴν μανίαν αὐτῆς.

Ἐντεῦθεν αἱ ἐπὶ μέρους ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, ἐνταίαι κατὰ τὴν πίστιν, εἶνε διηρημέναι κατὰ τὰς ἀντιθέσεις τῶν φυλῶν αὐτῶν, αἱ μὲν ἕνεκα τάσεων φιλοκτημονίας καὶ κενοδοξίας, αἱ δὲ ἕνεκα τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀμύνης· ἂν δὲ ἡ ἀντιθέσις αὕτη δὲν ἐμφανίζεται ἐξωτερικῶς μετὰ τὴν δέξυτά της, ὑφίσταται οὐκ ἔστιν ἐν πράγματι, κατὰ τρόπον χαλαρώνοντα τοὺς δεσμούς τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἐν' ἀγάπῃ ἐνότητος, καὶ δημιουργοῦντα μεταξὺ τῶν ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν ἐμπόλεμον κατὰστασιν, μᾶλλον λαμβάνουσιν σήμερον, μᾶλλον ἀπροκάλυπτον ἴσως μετ' οὐ πολὺ. Καὶ ἰδοὺ πῶς ἡ Ὀρθοδοξία, ἥτις ἐπρεπε νὰ ᾖναι μία, περιέρχεται εἰς διαίρεσιν, καὶ κινδυνεύει νὰ καταστῇ καὶ εἰς ἐμφύλιον πόλεμον, διὰ πλειοτέρας ἀρεσῆς τῆς ἐν αὐτῇ ἀγάπης καὶ κραταιώσεως τῶν λυμαινόμενων αὐτὴν φυλετικῶν ἀντιθέσεων καὶ συγκρούσεων.

Τι δημιουργεῖ ἡ κατὰστασις αὕτη μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων; Ἀμοιβαίαν ἡθικὴν καὶ πνευματικὴν ἐξασθένειαν. Καὶ εἰς τί δύναται νὰ φέρῃ; Εἰς τὴν ἐρήμωσιν, τὴν ὁποίαν προσεῖπε διὰ πᾶσαν διαιρουμένην βασιλείαν ὁ Χριστός. Διότι ἡ διαίρεσις καὶ ἡ μεταξὺ τῶν ἐμφύλιος πόλεμος τὰς καθιστᾷ ἀνικνύουσας πρὸς ἀγνῶν καὶ ἀποτελεσματικὴν ἐπιτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς των· ὁ δὲ ὕλισμος, ὁ μέγιστος τῶν ἐχθρῶν των, εὐρίσκων αὐτάς μὴ συνεσιγμένους, εἰσδύει εἰς τὰ στρατόπεδά των, καὶ λαφυραγωγεῖ καὶ διαρπαίζει τὰς τάξεις των. Καθόσον ἡ μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἀγάπη εἶνε καὶ φρουρὸς καὶ ἐγγυήτρια τῆς πίστεως των, ὅπου δ' ἡ ἀγάπη φυγαδεύηται, ἡ πίστις, μόνον μένουσα καὶ ἀφύλακτος, εὐκόλως ὑπόκειται εἰς σύλησιν καὶ λεηλασίαν ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν τῆς ἀπιστίας.

Ἐλ ἄλλου δέ, αὐτὴ ἡ τοιαύτη διαίρεσις καὶ ἀντιθέσις τῶν ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καθιστᾷ τὰς ὑπευθύνους ἐξ αὐτῶν ὑπερετίδας καὶ συμμάχους τοῦ ὕλισμου ἐξ ἄλλης ἐπόψεως· ἐπειδὴ τὴν ὑποδοχέσθαι διὰ τῶν πραγμάτων, καὶ ὅταν φαίνονται ὅτι τὸν πολεμῶσι διὰ τῶν λόγων καὶ τῶν προσχημάτων. Διότι, καθὼς εἴπομεν, ὕλισμος εἶνε ὅχι μόνον ἡ θεωρητικὴ ἀρνησις τοῦ δόγματος καὶ τῆς ἄλλης διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἡθικὴ ἀπὸ τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου ἀπομάκρυνσις ἢ καταντῶσα εἰς συστηματικὴν καὶ ἀσίστολον καταπάτησιν αὐτῶν ἐν τῇ πρακτικῇ βίῃ.

Ὁ ἀπ. Παῦλος κατατάσσει εἰς τὰ ἔργα τῆς σαρκός, τὰς ἐχθρας, καὶ τὰς ἐριδίας, τὰς ζηλοτυπίας, τὰς διχοστασίας, τοὺς θρόνους (Γαλ. Ε'. 20, 21). Τί δὲ εἶνε τὰ ἔργα ταῦτα τῆς σαρκός; ὁ ἡθικός καὶ πρακτικὸς ὕλισμος τῶν καρδιῶν καὶ τοῦ βίου. Ἐκκλησιαστικοὶ ἀρα ἄρχοντες καὶ ποίμνι ἐκκλησιαστικά, τὰ ὅποια χωρίζουσιν ἐχθραὶ, ἐριδίας, ζηλοτυπία, διχοστασία, φθόνοι, εἶνε ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ὕλισμου, καὶ ἐντεῦθεν, ἔρημα ἀπὸ τὰ ὅπλα τοῦ πνεύματος, δὲν ἔχουσι τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἰκανότητα νὰ πολεμήσωσι τελεσφόρως τὰς ὕλιστικὰς θεω-

ρίας, αλλά και ανεπιγνώστως υποτρέφουσιν αὐτάς διὰ τῆς ἰδίας αὐτῶν ὁλιστικής πράξεως.

Θέλει λοιπὸν ὁ χριστιανικὸς κόσμος ν' ἀντεπεξέλθῃ κραταιὸς καὶ νικηφόρος κατὰ τοῦ ὁλιστικοῦ τέρατος: Ἐν ἀπὸ τὰ πρῶτα μελήματά του ἀς γείνῃ ἡ ἐνότης τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ ἀληθὴς καὶ γνησία ἐκείνη ἐνότης, ἡ δη μιουργουμένη καὶ ἰδίᾳ τῆς μιῆς μὲν πίστεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἀναμεταξύ των πλήρους εἰρήνης καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης. Καὶ ἐπειδὴ ἡδὴ πρόκειται περὶ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν καλουμένων νὰ συμπράξωσι κατὰ τῶν ὁλιστικῶν δογμάτων καὶ ῥοπῶν, ὁ πρῶτος ὅρος, πρὸς εὐδοκίμησιν των ἐν τῇ πολέμῳ τούτῳ, εἶνε ἡ ἀπαλλαγὴ αὐτῶν καὶ τῶν ποικιλιῶν ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ τὰς χωρίζουσας αὐτοὺς ἐχθρας, καὶ ἐριδίας, καὶ ζηλοτυπίας, καὶ διχοστασίας, καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καθόδος αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀδελφικῇ ἀγάπῃ. Διότι μέχρις οὗ δίστανται, καὶ Ἐκκλησίαι καὶ ποιῆσαι ὀρθόδοξου δουλεύουσιν εἰς τὰ δηλωθέντα ἔργα τῆς σαρκός, ἡ ἡθικὴ διάστασις των θὰ φέρῃ τὴν πνευματικὴν ἀνεπάρκειάν των, αἱ δὲ ἐμπαθεῖς καὶ ἐχθρικαὶ πράξεις των θὰ τὰς καθιστῶσιν ἀσθενεστέρας εἰς τὸν κατὰ τοῦ ὁλισμοῦ ἀγῶνα, καὶ αἱ σαρκικαὶ αὐτῶν ῥοπαὶ, κατὰ τὴν διατυπωθεῖσαν ἀνωτέρω ἔννοιαν, δὲν θὰ παρέχωσιν εἰς αὐτάς τὴν ἰσχύιν τοῦ ν' ἀσφαλίσωσι τὰς ψυχὰς ἀπὸ τὰς μαγανείας καὶ τὰ ἀγυρτεύματα τῶν ὁλιστικῶν δογμάτων.

Καὶ διὰ τοῦτο ἰδίᾳ ἐπικροτοῦμεν εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τὴν ἀπευθύναν τὴν ἐπιστολὴν, ἣν κατωτέρω παραθέτομεν, πρὸς ὅλας τὰς ἐπὶ μέρους ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, καὶ δι' αὐτῶν πρὸς ὅλας τὰς ὀρθοδόξους θεολογικὰς Σχολὰς. Τὸ Πατριαρχεῖον οὗτο διετράνωσε τὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ἐνότητα, ἥτις δέον νὰ ἐπικρατῇ μεταξὺ ὅλων τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀνεξαρτήτως φυλετικῶν διακρίσεων, τὰς ὁποίας τὸ πνεῦμα τῆς κοινῆς πίστεως καὶ τῆς ὀφειλομένης ἀμοιβαίας ἀγάπης δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἐκτρέπονται εἰς διαίρεσεις καὶ ἐναντιότητες, φερόσας εἰς ἐχθρας, καὶ ἐριδίας, καὶ διχοστασίας καὶ διαμάχας.

Κατὰ τὸ χριστιανικὸν δίκαιον οἱ ἐχθροὶ πρέπει νὰ συναλλάσσωνται, ὁ δὲ ἥλιος δὲν πρέπει νὰ δύῃ, πρὶν ἢ συμφιλιωθῶμεν μὲ τοὺς παροργισθέντας ἀδελφούς μας. Ἀλλὰ μήπως τὸ ἱερὸν τοῦτο καθήκον δὲν εἶνε ἐξίσου ἀπαραίτητον καὶ ἐπιτακτικὸν καὶ διὰ τὰ ἔθνη καὶ διὰ τοὺς λαούς, τοὺς ἀναγνωρίζοντας ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν Κύριον, τὸν Ἰησοῦν Χριστόν; Ἐδῶ μάλιστα ἡ συμφιλίωσις ἐπιβάλλεται ἐπὶ ἰσχυρότερον, καθόσον αἱ τοιαῦται διαμάχαι καὶ ἐχθραι, παρατείνονται καὶ σφοδρότεροι καθίστάμεναι, ἀπειλοῦσι κακὰ ἀπείρως βαρύτερα ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐκρήγνυνται σπου κοιλιάς ἡ ἔμμενος καὶ ἀδιόλακτος ἔχθρα τῶν ἀτόμων.

Τὴν ὑφιστῆν ταύτην σημασίαν τῆς Πατριαρχικῆς ἀπευθύνσεως πρὸς ὅλα τὰ ὀρθόδοξα ἐκκλησιαστικὰ καὶ θεολογικὰ κέντρα εἶθε ταῦτα νὰ κατανοήσωσι πάντα, μετ' ὅλων τῶν καθυκόντων, ἅτινα τοῖς ἐπιβάλλονται ἐντεῦθεν. Διότι

ἡ καθόλου Ὀρθοδοξία θὰ ᾔνε ἀκαταγώνιστος ἰσχυρά, ὅταν ὑπάρχῃ γνησία καὶ πραγματικὴ εἰς ὅλας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας τοιαύτη δὲ θὰ ᾔνε μόνον ὁπόταν αἱ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ποιμνίων των ἐχθραι καταπέσωσι, καὶ διαλυθῶσιν αἱ ἐριδίες, καὶ ἀρθῶσιν αἱ διχοστασίαι, καὶ ἀφανισθῶσι καὶ ἐκλείπωσιν αἱ ζηλοτυπίαί, καὶ προβάλλωσι πᾶσαι φουροὶ τῆς αὐτῆς πίστεως, βασιλεύουσιν τὴν εἰρήνην τοῦ Χριστοῦ, καὶ ψάλλουσιν μὲ χεῖλος ἐν καὶ μὲ καρδίαν μίαν πρὸς τὰς λογικὰς κοίνας των καὶ πρὸς τὸν κόσμον σύμπαντα τὸν θεῖον καὶ παναρμόνιον ὕμνον τῆς ἀδελφώσεως καὶ τῆς ἀγάπης.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ Α. Θ. Π. ΤΟΥ ΟΙΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ ΤΟΥ Γ'.

† Πανιερώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Σύρου καὶ Τήνου
κ. Μεθόδιε

«Ὁ προσδεδωκὼς καὶ οἱ λοιποὶ πανιερώτατοι Σύεδροι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοὶ τῆς ἡμῶν Μετρίτης, χάρις εἴη τῇ ὑμῶν πανιερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

«Ἐπισκοποῦσιν ἡμῖν τὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως ἐν ἡ εὐδοκίᾳ Θεοῦ ἐκλήθημεν ἐπὶ τῷ βουλευσθαι εἴ τι ἀγαθὸν καὶ σωτήριον τῷ χριστιανικῷ πληρώματι, προὐργιάτατον ἔδοξε καὶ πολλῶν ὑπέρτατον μελημάτων πρὸς αὐτὴν ἀπιδεῖν τὴν ἐν σχέσει πρὸς τὰ τῆς πίστεως ἔργα καὶ πρὸς τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν ὅσιν τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας, ἥς τὴν ἐν Χριστῷ προκοπὴν καὶ ἐπίδοσιν οἱ τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν ἀνεληφόρες, χροὺς ἱερῶτατον ἔχουσι μελετᾶν ἡμέρας καὶ νυκτὸς καὶ πάσῃ δυνάμει κατεργάζεσθαι. Εἰ δ' ἐν παντὶ καιρῷ ἀπὸ θείας τοῦτο ἐπιβάλλεται ἐντολῆς, πολλὰ δὴπου μάλλον ἐπείγει ἐν τοῖς νῦν χρόνοις, ἐν οἷς τάσεις πρὸς ἀρχὰς καὶ θεωρίας ἀντιθρησκευτικὰς ἢ θρησκευτικὴ ἀδιαφορία ἐξ ἀγνωσίας πηγάζουσα, λυπηρὰν ἐμπαίνουσιν ἐν τοῖς τάξεσιν ἀνθρώπων πνευματικὴν διεύθυνσιν καὶ κατὰστασιν, αὐτὰ τὰ καιριώτατα τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας παραθίγουσαν καὶ κοινὸν ἄρα συμφέροντος προσδιδόνσαν σημασίαν εἰς τὰς περὶ τούτου ἐκκλησιαστικὰς φροντίδας.

Ἡ Φαινή ἀλήθειά ἐστίν, ὅτι ἡ ἀγία καὶ ἀμώμητος ἡμῶν πίστις, τὸ τέλειον τοῦτο δῶρημα τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας τῆς ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος ἀποκαλύψεως καὶ τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος καὶ διὰ πολλῶν ἐφεξῆς αἰώνων δεινῶς ὑπὸ τοῦ κοσμικοῦ πνεύματος ἐπολεμήθη, ἀλλὰ τοὺς κατ' αὐτῆς διωγμούς θεία δυνάμει ἠρωϊκοῖς τε ἀγῶσι καὶ μαρτυρίαις νικηφόρως ἀπεσώθησεν, ἡ δὲ ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία τῇ ἐμμένῳ ἀντοχῇ, τῇ πνευματικῇ φόρῃ διδασκαλίᾳ καὶ τοῖς θεοσδότοις θεσμίσι τοὺς κατ'

αὐτῆς λαλοῦντας καὶ θρῶντας φημάσασα, ἐπτερώθη ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ταῦτα ἐν κοινότητι ζωῆς ἀνεγέννησε, καὶ ἐν τῇ φωτὶ τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν πρὸς σωτηρίαν διεπαίδευσεν.

«Ἀλλὰ πρόδηλον ἐπίσης, ὅτι οὐκ ἐξέλιπον οἱ τῆς πίστεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας πολέμοι, ὅτι νέαν αὐταὶ περίοδον διανύουσιν δοκιμασίας σοβαρᾶς, καὶ ὅτι ὑπὲρ ποτε χρῆζουσιν ἀδιασίστου ἀντοχῆς καὶ καταλλήλου πνευματικοῦ ὁπλισμοῦ, ἵνα νικηφόρως ἐπίσης ἀγωνισθῶσι πρὸς ἐπηρεάς ἀφανῶς καὶ ἀδιόρατους, ἀλλὰ ποικίλους καὶ ἐμμόνοις μεθοδεῖαι ὑπονομεύουσας τὴν ἱερὰν ἡμῶν Κιβωτὸν ἐν τῇ συνειδήσει τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, ὅσῳ δὲ ἀφανιστέρα τούτων ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ πρόδος, τοσοῦτ' ἄλλων κινδυνωδεστέρα ἡ ἐναντὶ αὐτῶν ἀδρανὴς στάσις τῶν ἀρμοδίων καὶ ἡ τῆς παλείας ἐνεργαῖ δυνάμεως σφαλερὰ ὑποτίμησις.

«Ἐν γὰρ τῇ πορείᾳ τοῦ χρόνου, διὰ πολλῶν καὶ ἐπαληλίων σπουδαίων μετατροπῶν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, ἀλλοιωθέντων τῶν ὁρῶν τοῦ πολιτικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ πνευματικοῦ βίου, τὸν ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ, τῆς βίας καὶ τῶν αἰρέσεων σάλον διεδέξατο ὁ ὑπολασθάνων κίνδυνος τῆς ὑπὸ ποικίλων περιστάσεων καὶ αἰτίων παραγομένης καὶ ὁσημέραι ἐραπλουμένης ὑρέσεως τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, σημείου νοσηρᾶς, δυσοιωνοῦ καὶ ἐπικινδύνου ψυχικῆς καταστάσεως.

«Ἀνάγκη πᾶσα, ἵνα αὕτη ἐπιστημόνως διαγνωσθῇ, ὅπως ἐξευρεθῶσι μέσα καὶ φάρμακα τὰ πρόσφορα εἰς θεραπείαν. Ἀνάγκη, ἵνα ἀνομολογηθῇ εἰλικρινῶς ἡ πικρὰ ἀλήθεια, ὅτι παρὰ πολλοῖς οὐ διαθερμαίνει τὴν ψυχὴν σήμερον ὁ τῶν πατέρων καὶ ἀπροπατόρων ἐνθέρμος ζήλος· ὅτι αἰθεῖται δσημέραι ὁ ἀριθμὸς τῶν περὶ τὰ θεῖα δυσπίστωις διακειμένων, τῶν ἀμερίμων περὶ μελλούσης ζωῆς καὶ ἀνταποδόσεως, τῶν καὶ ἱερὰ θέσμια καὶ ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις καὶ πατρῶα ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ παραδόσεις ὑπερῶντων καὶ τῶν ἐν γένει ἀφισταμένων τῆς ὁδοῦ τοῦ Κυρίου καὶ ἐκκλινόντων ἀπὸ τοῦ νόμου αὐτοῦ.

«Ἀνάγκη ἐπίσης, ἵνα λεχθῇ ὅτι τὸ κακὸν οὐκ ἐστὶ προῖον αὐτομάτου κινήσεως καὶ ἐπιχωρίου παραγωγῆς, ἀλλὰ διαμορφοῦται μαῖλλον ὑπὸ τοῦ κοσμικοῦ καὶ ὁλόφρονος πνεύματος τοῦ καθ' ἡμᾶς αἵματος, συντελούντων εἰς τοῦτο τῆς εὐχερὸς παγκοσμίου συγκοινωνίας, τοῦ συγκρατισμοῦ μετ' ἄλλων λαῶν, τῆς ἀναγνώσεως ξένων συγγραμμάτων ἐπιδεδωκῶν, ἀλλὰ μὴ ἐν μέρει καὶ ἐσωτερικῶν ἐλλείψεων ἡμῶν αὐτῶν καὶ ἄλλων τινῶν αἰτίων, πάντων συμβαλλομένων εἰς διάδοσιν καὶ εὐπρόσδεκτον ἀποδοχὴν ἀρχῶν. ἰδεῶν καὶ συστημάτων, ὅπως τῇ Ὀρθοδόξῳ Χριστιανῷ ἄλλοτρίων, ἀπ' ὧν ἐπειγόμεθα διαβλέπειν ἀπειλούμενα αὐτὰ τὰ ἱερῶτατα καὶ τιμιώτατα τῆς ἀγίας Πίστεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῶν αἰώνων πατέρων ἡμῶν.

Μαρτυρεῖ δ' ἡ παγκόσμιος ἱστορία, ὅτι, ἐπειδὴν τοιαῦτα ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἔθλους τινὲς ἐμφυσήθησι φρονήματα, νοῦν τε καὶ καρδίαν ἀποπλανῶντα, ἀπαντα εἰκὸς συνέπεσθαι τῶν κακῶν τὸν ἑσμὸν καὶ τῶν συμφορῶν τὸ συμπλήρωμα, ἐκ-

κλυσίν τε ἡθῶν καὶ κοινωνικὴν ἀνατροπὴν καὶ κατὰπτωσιν, ἐὰν μὴ ἐγκαιρὸς ἐπιστροφή εἰς τὰς τρίβους τοῦ Κυρίου προλάβῃ τὴν γενίκευσιν τοῦ κακοῦ καὶ συντελήσῃ τὴν ἐπανόρθωσιν αὐτοῦ.

Οὐδὲν γὰρ ἔθνος δύναται στήναι καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ πορευθῆναι ἐν ἀσφαλείᾳ, εἰρήνῃ, καὶ εὐνομίᾳ, ἀνευ ὀγιῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν. Ὡς καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων δύναται γαλήνης πνεύματος καὶ ἐλπίδος σωτηρίας τυχεῖν, ἀλλ' ἢ ἐν τῇ πίστει καὶ ἐν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὅς ἐστιν ἡ ζωὴ, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ εὐδία.

Τῶν πραγμάτων τοίνυν οὕτως ἀναντιρρήτως ἐχόντων καὶ ῥοπερὰν τὴν ἄσιν ἐμφαινόντων, ἐν τῇ κατ' οὐσίαν, ἀλλ' οὐχὶ ἀπλῶς κατὰ τύπους ἐρευνῇ αὐτῶν θέμα ἐνδελεχοῦς μελέτης προεβέβη σὺν τῇ περὶ ἡμᾶς Ἱερᾶς Συνόδου, ὀφειλὴν τε ἱερὰν καὶ ἀνάγκην ἐπιέγουσαν ἀμολογήσασθαι τὴν περὶ τούτων μέριμναν. Ὡς πρῶτον δὲ τῆς διασκέψεως ταύτης πόρισμα ἀνακοινούμεν τὸν συνοδικὴν ἡμῶν τὴνδε διαγνώμην, ὅτι περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἄπαν περιλαμβάνοντος τὸ χριστιανικὸν πλήρωμα, ἰδίᾳ δὲ τὸ κατὰ τὴν ἐφάν λήξιν, λίαν ἀν εἴη λυσιτελεῖς, ἰλλὰ καὶ ἀναγκαῖα τῶν σκέψεων τούτων ἡ διαδοσις καὶ ἡ συζήτησις τῆς γνώμης τῶν εἰδικώτερον περὶ τὰς τοιαύτας ἀσχολουμένων θρησκευτικῶν μελετᾶς. Διὰ καὶ πρόσφορον ἡγησάμεθα ἀνακοινώσασθαι τὰ προεκτεθειμένα ταῖς ἐκκταχοῦ Σχολαῖς τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας, τὴν ἐπιστήμονα καὶ φιλόθρησκον αὐτῶν γνώμην ἐπιζητοῦντες περὶ τοῦ ὑπὸ μελέτην ἐπικαίρου καὶ σοβαροῦ τούτου ζητήματος.

Ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ δὲ συνδέσμου καὶ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης ἐπειδόμενοι, ἐγνώμεν ἀποταθῆναι πρὸς τὴν λίαν ἡμῖν ποθεινὴν Ὑμετέραν πανιερότητα ἀξιούντας καὶ παρακαλοῦντες, ὅπως ἀγαθονομήν κοινωνοὺς τῶν ἡμετέρων τούτων συνοδικῶν σκέψεων καταστήσῃ τοὺς σοφοὺς συλλόγους τῶν ἐλλογίμων καθηγητῶν τῆς τε ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τῆς Ριζαίου καὶ προσκαλέσῃ αὐτοὺς, ὅπως συνδιασκεψάμενοι ἀποφάνωνται γνώμην ὁποῖα τινα κρίνουσιν ἐν πεφωτισμένῃ καὶ ὀρθοδόξῳ θρησκευτικῇ συνειδήσει ἀναγκαῖα καὶ τελεστήρια, ὡς σκέψεις καὶ ὡς μέτρα, πρὸς διαχάραξιν ὁρῶν καὶ ἐνεργειῶν, προσφόρων εἰς ἐξομάλυνσιν! καὶ ἐμπέδωσιν τῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας καθόλου, εἰς ἀποτόθωσιν τοῦ ἐν τῷ θρησκευτικῷ βίῳ ἐνυπάρχοντος καὶ δσημέραι ἐκφανέστερον ἐκδηλουμένου, ὡς εἴρηται, κινδύνου καὶ ἐποικιδόμησιν τῶν πιστῶν ἐν οἷς ἀρχῇθεν ἐμάθομεν καὶ ἐπιστάθημεν.

Πεποιθήμεν δ' ἀδιστακτως ὅτι ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης καὶ οἱ λοιποὶ Πανιερώτατοι Σύεδροι ἐν τῇ διακρινούσῃ τὴν ὑμῶν Πανιερότητα εὐσεβείᾳ καὶ περινοίᾳ ἀποδεχόμενοι τὰς ὅδε ἐκτεθειμένας σκέψεις ἡμῶν καὶ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς ἀφορώσας εἰς τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν καὶ εἰς ἀπέλασιν τοῦ παρεισδύσαντος πνευματικοῦ καὶ ἡθικοῦ μολύσματος, ἵνα μὴ τὸ ὅλον τοῦ κοινωνικοῦ σώματος λυμανθῇ, ἀσπασίως παρορμηθῆσθε εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀδελφικῆς ἡμῶν παρακλήσεως, τοῦ διαβιβᾶσαι τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν αἵτησιν ταῖς διαληφθείσαις ἱεραῖς

θεολογικαὶ Σχολαί, καὶ ἐπὶ καλοκάγαθως φροντίζετε ἐν καιρῷ περὶ τῆς πρὸς ἡμᾶς διαδιδάσεως τῶν αἰτουμένων γνωμοδοτήσεων.

Ἐν εὐχαριστίας δὲ τὴν ὑμῶν Πανερρότητα ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοι, αἰτούμεθα ἐφ' ὑμᾶς τὴν θείαν χάριν καὶ τὸ ἀπειρον ἔλεος.

1901 Δεκεμβρίου α'.

Τῆς ὑμετέρας περιποθέτου ἡμῖν Πανερρότητας ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός καὶ δῶς πρόθυμος

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Λόγοι καὶ Ὁμιλίαι ὁλοκλήρως τρεῖς ἐκ χειρογράφων Ἀθῶν, Βιέννης, Γενεύης, Ἐνστίας, Ἱεροσολύμων, Μονάχου, Μόσχας, Παρισιῶν, Ρώμης, Χαλδευεργίης, κλπ. ἐκδιδόντος Σ. Ἀριστάρχου Μεγάλου Λογοθέτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τυπὸς The Annaire orientale et Printing Co Ltd, 1900. Τόμος 2 εἰς 4ον.

Φωτίου τοῦ λίαν ἐνδοξοῦ ἀναδειχθέντος ἐξάρχου σοφοῦ ἄμα καὶ πολιτικοῦ ἢ διπλωμάτου, ὡς θὰ ἐλέγομεν τὴν σήμερον, τοῦ βαθύως γνώστου πάσης σοφίας καὶ ἐπιστήμης, τοῦ βέκτου καὶ ἀκαμάτου, ἀλλὰ καὶ πολυπαθοῦς καὶ καρτερικωτάτου Πατριάρχου, τοῦ χαλκεντέρου καὶ πολυγραφωτάτου, ἄμα δὲ δεινοῦ καὶ κριτικωτάτου συγγραφέως, οὗ ἡ δράσις καταλαμβάνει δλόκληρον σχεδὸν τὴν ἱστορίαν τοῦ Θ' αἰῶνος, καὶ οὗ τὸ κλέος ἀφθιτον εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, Φωτίου, τοῦ μεγάλου καὶ κρατεροῦ προμάχου τῶν δογμάτων καὶ δικαίων τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐξεδύθησαν κατὰ καιροὺς ἔργα πλεῖστα, πάμπαν δ' ἐγράψαν. περὶ τῆς ἱστορίας καὶ περὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ, δυνάμενα, ταῦτά τε κάκεινα, ν' ἀπαρίσωσι βιβλιοθήκην ὀλοκληρον.

Καὶ ὁμολογεῖται μὲν ὅτι ἦσαν ἀπειρα, καὶ θὰ ἦσαν τινόντι ἀπειρα τοῦ Φωτίου τὰ ἔργα, ἀν μὴ ἢ ἐν ἔτει 869 ἐν Κωνσταντινουπόλει συνελθοῦσα ψευδοσύνοδος ἐξετέλει τὴν ἀκατονόμαστον καὶ ἐπονείδιστον πυρπόλησιν ἐπὶ τῶν δῶν σάκκων, πλήρων πολυτιμοτάτων ἐγγράφων καὶ ἔργων τοῦ Φωτίου!!! ἄλλως τε καὶ πάλιν ἀνυπολόγιστος θὰ ἦτο ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ ποικιλία καὶ ἡ σπουδαιότης τῶν ἔργων του, ἀν μὴ, εἰς ἐπίμετρον τοῦ κακοῦ, τῷ ἐξόχῳ ἀνδρὶ, ᾧ τινι καὶ αὐτῇ αἱ νύκτες ἦσαν ἄϋπνοι, καὶ ὅστις τὸν βίον διήκουεν ἀπαύστως ὁμιλῶν καὶ συγγράφων καὶ δρῶν, ἀπηγορεύετο, ἐγκαθερκεῖτο ἐπὶ ἔτη δὶα, τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν!!!.

Ἀλλὰ καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα, καὶ μεθ' ὅλας τοῦ πάνδαμά τορος χρόνου τὰς ἐπηρεάς, πάμπαν διασώθησαν ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Φωτίου. ἔκτός δὲ τῶν ἐκδεδομένων φαίνεται ὅτι σώζονται ἐτι καὶ ἄλλα γνωστὰ ἢ καὶ λαμβάνοντα ἐν διαφόροις βιβλιοθήκαις, ὧν ἡ ἀνεύρεσις καὶ δημοσίευσις συγχάνει ἔργον φέριστον καὶ περισπούδαστον.

Τοιούτου ἔργου ἐπελάβετο μετὰ ζήλου ἐκτάκτου καὶ ἐπιμόνου ἀπὸ εἰκοσαετίας καὶ πλέον ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης, ὁ Ἀρχων Μέγας Λογοθέτης τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ φιλόλογος κράτιστος, κύριος Σταυράκης Ἀριστάρχης, καὶ μετὰ τοσοῦτων ἐτῶν ἀτρώτους κόπους συνετέλεσεν ἐπιτυχῶς κριτικὴν καὶ πλουσίαν καὶ πολυτελεστάτην ἐν δυοὶ τόμοις ἐκδοσὶν ΠΓ' ὁμιλιῶν καὶ λόγων τοῦ ἐπιφανεστάτου Πατριάρχου, ἢν ἀνέμενε καὶ ὁ Ἰδρύσας καὶ εἰς τὴν ἀνήκουσαν περιωπὴν προδίδάσας τὴν Βυζαντινολογίαν κράτιστος γερμανὸς φιλόλογος, ὁ πολὺς Κρουμβάχερ (Βυζαντ. λογοτεχνίας ἐν ἑλλην. μεταφράσει τῆς Βιβλιοθήκης Μαρσαλῆ Τόμ. Α' σελ. 146—147.).

Τὸ ἔργον τοῦ Σ. Ἀριστάρχου τιμᾷ τὰ μέγιστα πράγματα, ἐν γένει μὲν τὴν ἑλληνικὴν ἐκκλησιαστικὴν φιλολογίαν, ἰδίᾳ δὲ αὐτὸν τὸν Ἀρχοντα Μέγαν Λογοθέτην, καὶ ὡς φιλόλογον ἐν τοῖς' μάλιστα εὐδόκιμον, καὶ ὡς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀνώτερον θερμουργὸν λαϊκὸν βαθμοῦχον, εἰς οὗ τὴν ἐπίμονον ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἐμβριθεῖαν δρῆται ἡ συναγωγὴ τοσοῦτων ὁμιλιῶν καὶ λόγων τοῦ Φωτίου. Ἀπορεῖ δὲ τις ἐν τῇ προκειμένῃ ἐκδόσει αὐτῶν τί πρῶτον, τί δ' ὕστατον νὰ θαυμάσῃ. Διότι ἐν μὲν τῇ εἰσαγωγῇ ὁ ἀναγνώστης διέρχεται τὸν μακρὸν καὶ πλήρη σπουδαιοτάτων γεγονότων βίον τοῦ περιπόστου Πατριάρχου ἀνεπιστόμενον διὰ νέας δῶς λεωφόρου καὶ οὐχὶ ἀτραποῦ, ὡς λέγει μετριοφρονῶν ὁ σοφὸς ἐκδότης. Ἐπιτάσσεται εἰτα μακρὸς καὶ λεπτομερέστατος κατάλογος τῶν πολυαριθμῶν πηγῶν, ἀφ' ὧν συνελέγησαν καὶ κατετάχθησαν οἱ ΠΓ' λόγοι καὶ ὁμιλίαι. Ἐκάστου δὲ τῶν λόγων καὶ ὁμιλιῶν προτάσσεται ἐμβριθεστάτη προδιόκησις· αἱ τε δὲ προδιοικήσεις καὶ τὰ κείμενα πεπυκασμένα εἰσὶ πλεῖσταίς ὁσαῖς ὑποσημειώσιν.

Ἐν τέλει δὲ τοῦ Β' τόμου ἐκτίθενται ὀκτὼ πίνακες, ὧν σπουδαιότατός ἐστιν ὁ τῶν κυρίων ὀνομασιῶν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ τῶν συνδρομητῶν ἐστιν εἰς τὸ εἶδος τὸν ἀξιόλογος. Ὁμολογᾷ δὲ ὅτι ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν μου ἡ ἀναγραφὴ καὶ ἄλλων μὲν συνδρομητῶν Πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων καὶ ἄλλων ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀξιοτιμῆς Δημογεροντίας Καλῆμου (σώμ. 20), τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου τῶν Παλαιόσρων (σώμ. 30), διαφόρων ἐν Ἀγγλίᾳ Ἀρχιεπισκόπων καὶ ἄλλων προσώπων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἐξαιρέτως δὲ τοῦ Ἱπουργεῖου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Σερβίας (σώμ. 100).

Τοῦτο τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχοντος Μ. Λογοθέτου, λίαν ἀξιόλογον πρῶτον τῆς πολλῆς φιλοπονίας αὐτοῦ. Ἀλλ' ὅτι ἰδίᾳ χαρακτηρίζει αὐτὸ εἶνε ὅτι παρουσιάζει τὸν μέγαν ἄνδρα τοῦ Θ' αἰῶνος ὡς δεινὸν καὶ γλαφυρὸν βήτορα, ἐπιτεῖνον οὕτω τὴν φήμην αὐτοῦ διὰ μίαν ἐπὶ πλέον ἐξόχου ιδιότητος.

Συγχαίρων τῷ ΒΞ. Ἀρχοντι Μ. Λογοθέτῃ, εὐχόμαι ἐγκαρδίως τὴν πραγματοποίησιν τοῦ χρυσοῦ αὐτοῦ δνείρου (εἰσαγωγῆς σελ. ρ ν'). Καὶ διὰ τὶ δχι;

Ἐπαιτάσθῃ ἡ χιλιετηρὶς τοῦ Φωτίου πρὸ τινων ἐτῶν...

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΗΣ 'ΑΝΑΠΑΛΑΣΕΩΣ,

Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ

Κατὰ μετάφρασιν

ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια τῶν ἐν ἀριθ. 207)

Ἰανουάριος 18 . . .

Ὁ Ῥοβέρτος νυμφεύεται· λαμβάνει ὡς σύζυγον ἀξιαγπτον καὶ καθ' ὅλα ἀξίαν αὐτοῦ κόρην, τὴν Ἀνναν Ν... τὴν ὁποῖαν πρὸ πολλοῦ ἀγαπᾷ. Θὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸ νεκρὸν ζεύγος τὴν οἰκίαν μου, καὶ ὁ ἄσπαστος εἰς μεμονωμένον ἐξοχικὸν οἰκίσκον, ὅπου θὰ δύναμαι ἀκαταπαύστως νὰ προσεύχωμαι, περιμένονσα νὰ ἐπανέλθῃ πρὸς ἐμὲ τὸ τέκνον μου.

Φεβρουάριος 18 . . .

Πλέον παρὰ ποτε αἰσθάνομαι τὴν πικρὰν τῆς χηρείας δδύνην, τὰς θλίψεις τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς χωρισμοῦ, καὶ τὴν ἀπουσίαν συντρόφου προσφιλοῦς, ὅστις ἦτο ὁ μόνος ἐδῶ κάτω ἀσφαλὴς ὁδηγὸς καὶ προστατῆς μου. Ὡ! πόσον μακρὰ εἶνε τῆς μοναχίας μου αἱ ἡμέραι! καὶ πόσον πικρὰ τὰ δάκρυα, ἅτινα οὐδεὶς συμμερίζεται πλέον! Ἐὰν ὁ Ἰούλιος μου ἔζη, ἡ μεγίστη ἐπιτροπὴ καὶ πατρικὴ ἐξουσία, ἢν ἐξήσκει ἐπὶ τοῦ Λεοντίου μου, τοῦ δυστυχικοῦ ἐκείνου παιδὸς μου, τοῦ πλανηθέντος μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμοῦ, θὰ τὸν ἐπανάφερν εἰς τὴν εὐθείαν δδὸν καὶ θὰ τὸν μετέβαλλεν εἰς ἀγαθὸν ἄνθρωπον· ἐγὼ τί δύναμαι; αἰσθάνομαι μετ' ἀνεκφράστου πόνου, ὅτι τῆς μητρικῆς ἀγάπης τὰ θέλητρά οὐδὲν ἰσχύουσιν εἰς καρδίαν, ἢν αἱ ψευδεῖς ἡδοναὶ τοῦ κόσμου ἀπεξήραν. . . Ἄ! ἂν ὁ Ἰούλιος μου ἔζη! . . . Ἀλλ' ὁ Ἰούλιος ζῇ, ζῇ εἰς κόσμον ἄλλον, καλλίτερον, καὶ ἐκεῖ ἱκετεύει τὸν Ἰησοῦν διὰ τὸ τέκνον μας. Δὲν εἶνε δυνατόν οὕτε αὐτὸς ὁ θάνατος, ὅστις διεχώρισε τὰ σώματά μας, νὰ διεχώρισε καὶ τὰς ψυχὰς μας καὶ τὰς σκέψεις μας! Ἐνθυμούμαι, ἐνθυμούμαι ἀκόμη τοὺς στίχους τούτους, οὗς ὁ σύζυγός μου ἤγάπα νὰ ἐπαναλαμβάνῃ συχνὰ ἄλλοτε, ὅτε ἤμεθα νέοι, καὶ οἵτινες ἐνεκα τούτου βαθύως ἐνεχαράχθησαν εἰς τὴν μνήμην μου.

Ζωὴν σου μ' ἀνομάζεις; μὰ ἡ ζωὴ μας σβύνει

Σὰν φλόγα, ποῦ ἀνάφτει στὴ γῆ προσωρινά.

Ψυχὴν σου νὰ μὲ λέγῃς, π' ἀθάνατη θὰ μείνῃ,

Καὶ σὰν τὴν ἐρωτᾷ μας θὰ ζῇ παντοτεινά.

Ναί, κενωρισμένοι ἐπὶ τῆς γῆς, ἀγαπώμεθα πάντοτε ἐν Κυρίῳ, ἐν τῇ πηγῇ πάσης ἀγίας στοργῆς, καὶ θὰ ἐπανιδωθώμεν, ὅταν Αὐτὸς εὐδοκήσῃ ὡ εἶθε, εἶθε οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν νὰ μὴ φανῇ ἀνάξιος τῆς προσκλήσεώς του.

Ἀπρίλιος 18 . . .

Οὐδεμίαν ἐπιστολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ Λεοντίου· ἐπανῆλθε δι' ἐλίγον εἰς Παρίσιους, ἥδη εὐρίσκειται εἰς Ἀγγλίαν . . . καὶ ὁ κ. Ἑλλιότ, ὅστις θὰ ἠδύνατο νὰ τὸν συμβουλεύσῃ, ἀπέθανε.

Ἰούνιος 18 . . .

Σήμερον ὁ υἱός μου Ῥοβέρτος ἦλθε νὰ μὲ ἰδῇ. Ἐφαίνετο σοδαρός, καὶ μετὰ τινὰς ἀσημάντους φράσεις μοὶ εἶπεν: «Ἀγαπητὴ μου μητὲρ, ἔλαβον πρὸ λίγου ἐπιστολὴν ἐκ Παρισιῶν. — Παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου; — δχι· ἀλλ' ἀπὸ

ἀλλ' ἔπρεπε πλὴν τῆς ἐορτῆς νὰ ληφθῇ καὶ φροντίς περὶ ἰδρύσεως μνημεῖου εἰς τὴν ἐκτακτὸν καὶ μοναδικὴν προσωπικότητά, ἢν ὁ ἐξοχος ἀνὴρ παρουσιάζει ἐν τῇ βυζαντινῇ καὶ τῇ ἐκκλησιαστικῇ φιλολογίᾳ καὶ ἱστορίᾳ.

Τοιοῦτο δ' ἐπ' αἴσιον τῷ Φωτίῳ μνημεῖον ἔσται ἡ παρὰ θεοῖς αὐτομνησίῳ τῆς τραπέζης αὐτοῦ, πλήρους πάντων τῶν ἀθανάτων αὐτοῦ συγγραμμάτων. Καὶ τὸ ἔργον θὰ ἦτο ἀξίον τῆς πρωτοβουλίας τοῦ μεγαλεπήδου διαδόχου τοῦ Φωτίου, τοῦ παναγιωτάτου Πατριάρχου Ἰωακίμ τοῦ Γ', καὶ τῆς φιλοπονίας καὶ πολυμαθείας τοῦ χαλκεντέρου Ἀρχοντος Μεγάλου Λογοθέτου.

Ἐν Σόμῃ τῇ 1η Νοεμβρίου 1901.

Ἀνθοσθ. Χαδιαράς

Αριθ. Πρωτ. 3205

Διεκ. 525

Περὶ συστάσεως βιβλίου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Πρὸς τοὺς ἀνὰ τὸ Κράτος Σεβασμιωτ. Ἱεράρχας.

Ὁ ἐλλόγιμος κ. Χρῆστος Ἀνδρούτσος, πρῶτος Καθηγητὴς τῆς Θεολογίας ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Ἱερᾷ Θεολογικῇ Σχολῇ καὶ Γυμνασιάρχης ἐν Κρήτῃ, ἐφιλοπόνησε καὶ τύποις οὗ πρὸ πολλοῦ ἐξέδοτο ὠφέλιμον σύγγραμμα ὑπὸ τὸν τίτλον **Δοκίμιον Συμβολικῆς** ἐξ ἐπὶ ψευδ. Ὀρθοδόξου, ἐν τῷ ὁποίῳ μεθοδικῶς καὶ μετ' ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας ἐκτιθεῖ τὰς δογματικὰς διαφορὰς τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν λοιπῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, προσπαθίζει καὶ ὑποστηρίζει ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου, τὰ σχετικὰ δόγματα τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν διαστροφῶν τῶν ἑτεροδόξων, καταδεικνύς, ὅτι αὕτη διεφύλαξε καὶ διαφυλάττει μίχρὶ σήμερον ἀνόθευτον καὶ ἀδιάφθορον τὴν θείαν τοῦ Κυρίου διδασκαλίαν, ὡς παρέλαθεν αὐτὴν παρὰ τῶν Ἀποστόλων.

Ἡ Σύνοδος, ἀποδέχουσα εἰς τὴν σπουδαιότητα τοῦ συγγράμματος τούτου καὶ τὴν χρησιμότητά αὐτοῦ οὐ μόνον διὰ τοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος θεολόγους, ἀλλὰ καὶ διὰ πάντας τοὺς περὶ τὴν ἱερὰν θεολογίαν ὁπωςδήποτε ἀσχολουμένους, καὶ ἰδίᾳ τοὺς κληρικούς, καὶ φρονούσα, ὅτι τοιαῦτα ἔργα δέον νὰ ὑποστηρίζωνται καὶ διαδίδωνται ὅσον ὀλίγον τε εὐρύτερον πρὸς πνευματικὴν ὠφέλειαν τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος, συνίστην Ὑμῖν καὶ δι' Ὑμῶν τοῖς τε Μοναστηριακοῖς Συμβούλοις, τῷ Ἱερῷ Κλήρῳ καὶ πᾶσι τοῖς εὐσεβέσι χριστιανοῖς, τοῖς ὑπὸ τὴν Ὑμετέραν Ποιμνητορίαν διατελοῦσι, τὸ ἐν λόγῳ βιβλίον, καὶ παρακαλεῖ Ὑμᾶς νὰ φροντίσητε, ὅπως ἐγγραφῶσιν ἐν τῇ μετὰ τῆς παρούσης ἐγκυκλίου συναποστελλομένῃ Ὑμῖν ἀγγελίᾳ ὅσον ἐνδοξοῦ πλείονος συνδρομηταί, ἐπιστρέψετε δὲ ἐγκαίρως τὴν ἀγγελίαν ταύτην πρὸς τὸν συγγραφέα διὰ τὰ παραιτέρω.

† Ὁ Σέρου, Ἰγνίου καὶ Ἀνδρου ΜΕΘΟΔΙΟΣ Προεδρεύων.

† Ὁ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν ΑΡΣΕΝΙΟΣ

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ΝΕΟΦΥΤΟΣ

† Ὁ Πάρου καὶ Νέβου ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀρχ. Μελέτιος Σακελλαρόπουλος

τινα δανειστήν του, και δὲν ᾔδελπσα τίποτε νὰ κάμω, χωρίς νὰ εἶς συμβουλευθῇ πρῶτον.» Ἐλαβὼν τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν διέτρεξε δι' ἐνὸς βλέμματος.

«Κύριε,

«Ἐμαθὼν ὅτι ὁ κ. Λεόντιος Βαρλεζ ἀνέκει εἰς οἰκονομίαν ἐντιμὸν, ἥτις ἀναμφιβόλως δὲν θ' ἀρνηθῇ νὰ πέλθῃ εἰς βοήθειαν αὐτοῦ καὶ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰς υποχρεώσεις του. Ὁ νεανίας αὐτός, ὅστις ἤδη εἶνε ἀσθενής, μοὶ χρεωστῇ ποσὸν ἀρκετὰ μέγα· ἂν δόνασθε, Κύριε, νὰ πέλθῃτε πρὸς βοήθειάν του καὶ νὰ πληρώσῃτε τὰ χρεῖα του, πᾶς πράξετε ἔργον φιλόφρονον· συγχρόνως καὶ δικαίον.

»Ἐχω τὴν τιμὴν, Κύριε, νὰ εἶμαι

Ὁ ταπεινὸς θεράπων σας
Α. Λεγκρόν.

Ἡ διευθύνσις ἤτο τεθειμένη κάτωθεν τῆς ἐπιστολῆς.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΣΑΣ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν προσεγγιζουσῶν μεγάλων καὶ κοσμοποτηρίων ἐορτῶν, τὸ καταλλήλοτερον ὄργανον, τὸ ὅποιον ἔχει νὰ προσφέρῃ πᾶς ὁ γυνώριζων ν' ἀγαπᾷ προσφιλεῖς οἰκείους, φίλους, ἢ συγγεῖς, εἶνε ἐν τομίδιον χρυσόδετον ἐκ τῶν κάτωθι ἀναφερομένων. Ὁ δωρὸν τι ἐκ τούτων εἰς τοὺς ἀγαπημένους του, τοὺς δωρεῖ δι' αὐτῶν πίστιν, εὐχὴν, ἀγάπην, παραγορίαν. ἄνθ' ἀμέραντα, θησαυροὺς ἀνεκτιμήτους, οὐρανῶν βασιλείαν, εὐτυχίαν ἀπειρον, ζωὴν αἰώνιον.

Ἀγοράσατε ἀπὸ τὸ Βιβλιοπωλεῖον
«Ἀναπλάσεως».

	Ἑσῶτ.	Ἑξῶτ.
	Δραχ.	Φράγ.
Ἑρμηνεία τοῦ κατὰ Ματθ. Εὐαγγελίου.	3 — 3.	—
Ὁμ. Κυριακῶν Εὐαγγελίων, Μ. Γαλανοῦ	8 — 7.	—
Ψυχολογικαὶ Μελέται Ἱ. Σκαλτσούνη	6 — 6.	—
Θρησκεία καὶ Ἐπιστήμη	5 — 5.	—
Περὶ Γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου	5 — 5.	—
Ἀληθὲς Θρησκεία, Ἀρχιεπ. Πατρῶν	4.50 — 4.	—
Περὶ ψευδευαγγελικῶν Π. Δουληγέρη ἀρχμ.	4.50 — 4.	—
Ὁ Εὐαγγελικὸς Νόμος, Τ. Ἀναστασίου ἀρχ.	2.50 — 2.	—
Περὶ Συνεχῶς Μεταλήψεως	2.50 — 2.	—
Ἐγκόλπιον λειτουργικόν	1.50 — 1.50	—
Τὰ Χρυσὰ Ἐπη Κ. Διαλησημά	2 — 2.	—
Χωρὶς νὰ παραλείψῃτε καὶ τὸν		
Ραββῖνον Ἰσαὰκ Μ...	2 — 2.	—
Σημ. Ὅλα ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.		

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΗΣ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ», ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1901

Ἀριθμὸς 158.

Ἐκ τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα. — Τὸ ἔτος τοῦ νέου χρόνου καὶ αἰῶνος, ὑπὸ Κ. Α. Διαλησημά. — Πρῶτον τοῦ ἔτους. — Παναρέτου Χ. Δουληγέρη. — Τὸ Βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου καὶ τὸ Βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ. — Ὁ Ραββῖνος Ἰσαὰκ, ὑπὸ Νικολάου Χ. Ἀμβράζη. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς ἐορτῆς τῶν Ἁγίων Θεοφανείων. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς 7ης Ἰανουαρίου.

Ἀριθμὸς 159.

Μιχαὴλ Γαλανοῦ Λόγοι ἔξ. — Παναρέτου Χ. Δουληγέρη. — Κλίσις καὶ ἐκλογὴ ἐπαγγέλματος. — Ὁ Ραββῖνος Ἰσαὰκ ὑπὸ Νικολάου Χ. Ἀμβράζη. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς 14ης Ἰανουαρίου. — Ἑρμηνευτικὴ περικοπὴ τῶν Ἀπάντων τοῦ Μεγάλου

Βασιλείου (Βιβλιοκρισία ὑπὸ Θεολόγου Κληρικῶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως).

Ἀριθμὸς 160.

Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τὸ προτεινόμενον μέτρον πρὸς βελτίωσιν τοῦ ἐνοριακοῦ Κλήρου. — Μιχαὴλ Γαλανοῦ Λόγοι ἔξ. — Παναρέτου Χ. Δουληγέρη. — Οἱ προκείμενες ἐπὶ τὸ χεῖρον. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς 21ης Ἰανουαρίου. — Ἡ Πραγματικὴ Ζωὴ (ἐκ τοῦ γαλλικοῦ) ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ἡ Βασιλεῖσα Βικτωρία καὶ ὁ ἀγίασμός τῆς Κυριακῆς.

Ἀριθμὸς 161.

Ἡ ἐν Κύπρῳ ἐκλογὴ τοῦ Μητροπολίτου Πάφου. — Αἱ ἐντυπώσεις ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ Μητροπολίτου Πάφου. — Ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Ἀναπλάσεως» ὡς Μητροπολίτου Πάφου. — Ἐπιστολὴ τοῦ Προεδρείου τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως» πρὸς τὴν Α. Μ. τὴν Βασιλισσάν Ὀλγαν. — Ἡ διανομὴ τῶν 575 Εὐαγγελίων. — Παναρέτου Χ. Δουληγέρη. Λόγος καὶ ἐλευθέρια θύλας. — Ἡ ἀνατολικὴ Ἐκκλησία καὶ ὁ Κλήρος αὐτῆς κατὰ τὸν 19 αἰῶνα, ὑπὸ Τιμ. Ἀναστασίου. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημητρίου Ζωμπολίδου. — Ὁ Ραββῖνος Ἰσαὰκ Μ., ὑπὸ Νικολ. Χ. Ἀμβράζη. — Κυριακὴ τῆς 28ης Ἰανουαρίου. — Ἑρμηνεία εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Ἀσώτου.

Ἀριθμὸς 162 καὶ 163.

Τὰ κατὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Συλλόγου «Ἀναπλάσεως». — Ἐπιστολὴ περὶ τοῦ Καρναβάλου, ὑπὸ Α. Κ. — Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῆς Ἀπόκρεω. — Παναρέτου Χ. Δουληγέρη. Ὁ Παῦλος κατὰ τῶν σκανδαλισμῶν. — Εὐαγγέλιον τῆς Τυροφάγου. — Παναρέτου Χ. Δουληγέρη. Τὸ τερπνὸν ἐν τῇ ἀγίᾳ ζωῇ. — Ὁ Ραββῖνος Ἰσαὰκ Μ., ὑπὸ Νικολάου Χ. Ἀμβράζη. — Ἐπιστολὴ Μιχαὴλ Γ. Γαλανοῦ διὰ τὴν ἐκδοσὶν τῆς «Ἐπιγνώσεως». — Συγχρητῆριοι ἐκδιωχθέντες ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ Ἀρχμ. Δουληγέρη εἰς Μητροπολίτην Πάφου. — Ἐκθεσίς τῆς Ἐφορείας τοῦ ἐν Πόργῳ Τμήματος τῆς «Ἀναπλάσεως».

Ἀριθμὸς 164.

Ὁ Ἄρειος Πάγος καὶ τὸ ἔγκλημα. — Ποῦ καίτοι ἡ ἀδυναμία τῆς Ἐκκλησίας μας, ὑπὸ Τιμοθέου Ἀναστασίου. — Ἀτομικὴ ἠθικὴ, ὑπὸ Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου, ἀρχιμανδρίτου. — Μιχαὴλ Γ. Γαλανοῦ Λόγοι ἔξ. — Εὐαγγέλιον τῆς πρώτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν.

Ἀριθμὸς 165.

Πίστις καὶ ἐπιστήμη Α'. — Τὸ καθῆκον πρὸς καθαρισμὸν τοῦ κλήρου μας, ὑπὸ Τιμοθ. Ἀναστασίου. — Ἠθικὴ ἀτομικὴ, ὑπὸ Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου, ἀρχιμανδρίτου. — Εὐαγγέλιον τῆς δευτέρας Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ματθαῖος, ἐκδοσις «Ἀναπλάσεως». — Ἐκδοσις τῆς Καινῆς Διαθήκης ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. — Ἐπιστολὴ Ἑμπεριχοῦ Συλλόγου Βόλου. — Ὁ Χ. Τάκινθος Λουζάν. — Ἀνάγκη νὰ ὀργανωθῇ ἀντιρρῆσις κατὰ τῆς ἀθείας.

Ἀριθμὸς 166.

Πίστις καὶ ἐπιστήμη Β'. — Οἱ Ἐπίσκοποι, ὑπὸ Τιμοθ. Ἀναστασίου. — Ἠθικὴ ἀτομικὴ, ὑπὸ Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου, ἀρχιμανδρίτου. — Εὐαγγέλιον τῆς τρίτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Μουσικὸς Σύλλογος. — Φιλόσοφος Ἀδελφότης ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῦ Ἁγίου Μηνῆ. — Ὁρθευτικὴ Ἀδελφότης ὁ «Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης». — Ψήφισμα.

Ἀριθμὸς 167.

Πίστις καὶ ἐπιστήμη Γ'. — Ἐπίσκοποι καὶ ἐνοῖτες, ὑπὸ Τιμοθ. Ἀναστασίου. — Ἠθικὴ ψυχολογία, ὑπὸ Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου, ἀρχιμανδρίτου. — Ἐν τῇ διακονίᾳ τοῦ πλησίου, ὑπὸ Κ. Φλέγελ. — Εὐαγγέλιον τῆς τετάρτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν. — Τὸ θαῦμα τῆς Ἁγίας Βαρβάρας, ὑπὸ Α. Γ. Μαυρουκάκη, ἱατροῦ.

Ἀριθμὸς 168.

Ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος περὶ τῶν αὐτοκτονούντων. — Μιχαὴλ Γ. Γαλανοῦ Λόγοι ἔξ. — Ἄνω ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγάπη, ὑπὸ Τιμοθ. Ἀναστασίου, ἀρχιμανδρίτου. — Ἠθικὴ ψυχολογία, ὑπὸ Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου, ἀρχιμανδρίτου. — Ὁ ἀληθὲς πλοῦσις, ὑπὸ Ἀθαν. Πάλλη. — Εὐαγγέλιον τῆς πέμπτης Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν. — Τμήματα τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως». — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ἐκ τῶν τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἀριθμὸς 169.

Πίστις καὶ ἐπιστήμη Δ'. — Μιχαὴλ Γ. Γαλανοῦ Λόγοι ἔξ. — Τὸ Συνέριον τῶν ἐπισκόπων, ὑπὸ Τιμοθ. Ἀναστασίου, ἀρχιμανδρίτου. — Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ὁ συντάκτης τῆς «Ἀναπλάσεως» ἐν Βόλῳ.

Ἀριθμὸς 170 καὶ 171.

Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Ἐπιστολὴ τοῦ ἱατροῦ Α. Μαυρουκάκη. — Τὸ Συνέριον τῶν ἐπισκόπων, ὑπὸ Τιμοθ. Ἀναστασίου, ἀρχιμανδρίτου. — Κλήρος καὶ λαὸς, ὑπὸ Τιμοθέου, Πρωτοσυγγέλλου. — Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Ἐβδομάς, ὑπὸ Ρ. Β. — Ἡ Βλασφημία τῶν Θεῶν, ὑπὸ Δ. Εὐγενίδου. — Ἐπιστολὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ. — Ἰδρυσις Τμήματος τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως» ἐν Βόλῳ. — Ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει. — Ἡ ἐν Θεσσαλονικίᾳ Ἀδελφότης Ὀμνόντας.

Ἀριθμὸς 172.

Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Περὶ ἠθικῆς ἐλευθερίας, ὑπὸ Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου, ἀρχιμανδρίτου. — Διὰ τὰ Πατριάρχικα. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τῶν Μυροφόρων. — Τὸ ζήτημα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Μητροπολίτου Πάφου. — Ἀποταθῆτε πρὸς τοὺς ἰδιόκουντας.

Ἀριθμὸς 173.

Διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μητροπολίτου Πάφου. — Περὶ ἠθικῆς ἐλευθερίας, ὑπὸ Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου, ἀρχιμανδρίτου. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Ἐκ τῶν τοῦ Χρυσοστόμου. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τοῦ Παραλύτου.

Ἀριθμὸς 174.

Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Λόγος εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Παρασκευὴν ἐκφωνηθεὶς ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ Βασιλάκη ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος. — Παράδοξις θεωρία περὶ ὕπνου, ὑπὸ φρονολόγου. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ποία ἡ μέθοδος τῆς νίκης.

Ἀριθμὸς 175.

Διὰ τὸν ἀπορισμὸν τοῦ Τολστόη. — Λόγος εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Παρασκευὴν, ἐκφωνηθεὶς ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ Βασιλάκη ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως. — Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Ἑρμηνεία εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τοῦ Τυφοῦ. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Τὸ Γυμνάσιον τοῦ Πιραιῶς.

Ἀριθμὸς 176.

Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Οἱ ἐπίσκοποι τῶν χωρίων, ὑπὸ Εὐγενίου Ζωγράφου. — Λόγος εἰς τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Παρασκευὴν, ἐκφωνηθεὶς ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ Βασιλάκη ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πατέρων. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου.

Ἀριθμὸς 177.

Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ὁ ἀπόγονος τοῦ πιθήκου.

Ἀριθμὸς 178.

Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Ἡ ζήτησις τῆς ψυχῆς, ὑπὸ Ἀθανασίου Δ. Πάλλη. — Ὁ ἀπόγονος τοῦ πιθήκου. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πάντων. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου.

Ἀριθμὸς 179.

Πίστις καὶ θαῦμα ἐν τῇ θεραπείᾳ ἀσθενῶν. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς 8 Ἰουνίου. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ἐκλογὴ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. — Αἱ ἐθῆκες περὶ τοῦ Χ. Γαλανοῦ.

Ἀριθμὸς 180.

Τὸ σύστημα τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ὑπὸ Α. Διομήδους Κυριακοῦ. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς 10 Ἰουνίου. — Ὁ ἀπόγονος τοῦ πιθήκου. — Τηλεγραφήματα α' Α.

ναπλάσεως» καὶ τῆς Α. Θ. Π. Ἰωακείμ τοῦ Γ'. — Τμήμα «Ἀναπλάσεως» ἐν Λεβαδείᾳ. — Δωρεὰ ὑπὲρ τῆς «Ἀναπλάσεως».

Ἀριθμὸς 181.

Τὸ σύστημα τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ὑπὸ Α. Διομήδους Κυριακοῦ. — Ὁ ἀπόγονος τοῦ πιθήκου.

Ἀριθμὸς 182.

Τὸ σύστημα τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ὑπὸ Α. Διομήδους Κυριακοῦ. — Ἑρμηνεία τῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς τῆς Κυριακῆς τῆς 17 Ἰουνίου. — Ἑρμηνεία εἰς τὴν Εὐαγγελικὴν περικοπὴν τῆς Κυριακῆς 21 Ἰουνίου. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ἡ ὁριζομένη ἐναγέλῃσις, ὑπὸ Ἀθαν. Πάλλη. — Ἐπὶ τῇ ἀναστάσει τῆς Α. Θ. Π. Ἰωακείμ τοῦ Γ'. — Προτάσεις ὑποψηφίων διὰ τὰς κενὰς ἐπισκοπικὰς ἐδρας. — Περιοδεία ἀρχμ. Παναρέτου Δουληγέρη.

Ἀριθμὸς 183.

Αἱ ἐπισκοπικαὶ προτάσεις. — Βιβλιοκρισία. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ἀπάντησις δι' ὅλου. — Ὁ Σιδαρισμὸς τῶν Ἀρχιεπισκόπων Πατρῶν εἰς Ἁγίον Ὄρος. — Ἡ πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τηλεγραφικὴ αἰτήσις τῶν Πυργίων. — Ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ Σενεφιάντου.

Ἀριθμὸς 184.

Ἡ ἐνωσις τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν. — Κοινωνικὴ Ἠθικὴ, ὑπὸ Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου ἀρχιμανδρίτου. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Μὴ ἀποστατεῖτε ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, ὑπὸ Ἀθανασίου Δ. Πάλλη. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς 8 Ἰουλίου. — Ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ καὶ ὁ ἐνοριακὸς κλήρος.

Ἀριθμὸς 185.

Σύγχρονα ἐκκλησιαστικά. — Γενεὸς εὐφρόσυνον. — Πῶς νὰ λατρεύωμεν τὸν Θεόν, ὑπὸ Ἀθανασίου Δ. Πάλλη. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς τῶν Ἁγίων Πατέρων 15 Ἰουλίου. — Ἡ ἀληθὲς εὐγένεια. — Ἐκθεσίς περὶ τῆς ἱδρύσεως τοῦ ἐν Λεβαδείᾳ Τμήματος τοῦ Συλλόγου «Ἀναπλάσεως».

Ἀριθμὸς 186.

Ὁ Βύχνηρ ἀξίων νὰ ἴδῃ τὸν Θεὸν διὰ τηλεσκοπίου. — Συνέντευξις μετὰ τοῦ Σεβασμ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Ἡ εὐδαιμονία τοῦ οἴκου, ὑπὸ Ἀθανασίου Δ. Πάλλη. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Κυριακῆς 22 Ἰουλίου.

Ἀριθμὸς 187.

Δόναμις καὶ ὤλη. — Ἡ Οἰκογένεια, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ τοῦ Σ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας. — Ἡ ἀληθὲς εὐγένεια. — Ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ἐν τῇ αἰδοσίᾳ τῆς «Ἀναπλάσεως» πρὸς τιμὴν τοῦ Σ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Ἰδιωτικά Ἐκπαιδευτήρια Κ. Α. Διαλησημά.

Ἀριθμὸς 188.

Ἡ σαθρότης ἐνὸς ἐπιχειρήματος τοῦ Βύχνηρ κατὰ τῆς υπάρξεως τοῦ Θεοῦ. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξης Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου, καθηγητοῦ. — Γονεῖς καὶ τέκνα, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατὰ μετάφρασιν τοῦ Σ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Ἡ μὲν μὲς ἐλπίς, ὑπὸ Ἀθανασίου Δ. Πάλλη.

Ἀριθμὸς 189.

Ἡ «Ἀναπλάσις» ἀνοίγουσα τὰς στήλας τῆς πρὸς εἰρεῖαν συζητήσιν περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν καταστάσεως καὶ τῶν ἀπαυτομμένων πρὸς διόρθωσιν αὐτῆς. — Ἀνατομικὴ καὶ ὀρθοκεία, ὑπὸ Νικολάου Γ. Γαλανοῦ. — Γονεῖς καὶ τέκνα, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατὰ μετάφρασιν τοῦ Σ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξης Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Ἡ Πραγματικὴ Ζωὴ. κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρουσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ποικίλα.

Ἀριθμὸς 190.

Τὸ νέον Β. Διάταγμα περὶ προσόντων τῶν υποψηφίων ἱερέων. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξης Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Καθηκόντα μετὰ τοῦ ἀδελφῶν, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατὰ μετάφρασιν τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Ὁ καθηγητὴς τῆς Ἰέννης Γκέλτσερ περὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν καὶ τοῦ Μακωνικοῦ ζητήματος. — Ἡ

πραγματική ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου.

Ἀριθμὸς 191.

Πλάνη τοῦ Βόγνερ περὶ τῆς τελειότητος τῆς ψυχῆς μετὰ θάνατον. — Ἡ κοινωνία ἐν γένει καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τοὺς θμους αὐτοῦ, ἐκτὸς τῆς οἰκονομίας, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατά μετάφρασιν τοῦ Σεβασμ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Ἡ πραγματική ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου.

Ἀριθμὸς 192.

Τὸ πρῶτον ὑπὲρ τοῦ κατωτέρου κλήρου μέτρον. — Βάσις καὶ καθήκοντα τῆς κοινωνίας, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατά μετάφρασιν τοῦ Σεβασμ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Ἡ πραγματική ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ποικίλα.

Ἀριθμὸς 193.

Διὰ νέους εὐσεβεῖς ὁργανισμοὺς πρὸς ἱερατεῖαν. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Ἐμεθεῖς ἀθάνατοι, ὑπὸ Ἀθανασίου Δ. Πάλλη. — Καθήκοντα δικαιοσύνης καὶ καθήκοντα ἀγάπης, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατά μετάφρασιν τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Ἡ πραγματική ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Δήλωσις τοῦ Ἱεροκλήρου Εὐδοκίας.

Ἀριθμὸς 194.

Τὸ καταπύγιον τῶν πρὸς ἀνθρώπων τοῦ κατωτέρου κλήρου μέτρων. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Ποῦ μεταβιβάζονται μετὰ θάνατον, ὑπὸ Ἀθανασίου Δ. Πάλλη. — Καθήκοντα δικαιοσύνης ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατά μετάφρασιν τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Ἡ πραγματική ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου.

Ἀριθμὸς 195.

Ἐπὶ τοῦ ἔργου τῶν ἱερῶν. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη, ὑπὸ Ἀθανασίου Δ. Πάλλη. — Καθήκοντα δικαιοσύνης ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατά μετάφρασιν τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Ἡ πραγματική ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου.

Ἀριθμὸς 196.

Διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ κατωτέρου κλήρου. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη Β', ὑπὸ Ἀθαν. Δ. Πάλλη. — Ἡ ἀρχὴ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀγάπης, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατά μετάφρασιν τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Ἡ πραγματική ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ποικίλα.

Ἀριθμὸς 197.

Ποῖοι καὶ ἀπὸ ποῦ πρέπει νὰ ἀρχίσουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ κατωτέρου κλήρου μας. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη Γ', ὑπὸ Ἀθανασίου Δ. Πάλλη. — Ἀφροσύνη καὶ θυσιᾶ, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατά μετάφρασιν τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Ἡ πραγματική ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ἐκ τῶν τοῦ Χρυσόστομου.

Ἀριθμὸς 198.

Ποῖοι καὶ ἀπὸ ποῦ πρέπει νὰ ἀρχίσουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ κατωτέρου κλήρου μας. — Τὰ διὰ τῶν σκαφάνδρων ἐγκλήματα κατὰ τῆς ὕψους, τῆς ζωῆς, τῆς ἡθικῆς. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη Δ', ὑπὸ Ἀθανασίου Δ. Πάλλη. — Τὰ πρὸς τοὺς ἀλλοίους αἰσθήματα ἡμῶν, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, κατά μετάφρασιν τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνοῦ Πολυδώρου. — Ἐκ τῶν τοῦ Χρυσόστομου. — Ὁφίλμοι σκέψεις. — Ἡ ἑναρξίς τῶν ἐργασιῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου.

Ἀριθμὸς 199.

Ἐντυπώσεις ἐκ Λαζίνης. — Ἡ ἐπάνοδος τῆς κ. Παρρέν, διευ-

θυντρίας τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν», εἰς ἀρχαίαν περὶ τῶν Ἀγίων Γραφῶν πλάνην. — Αἱ Ἀρχαὶ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ Δημ. Ζωμπολίδου. — Ἡ πραγματική ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου.

Ἀριθμὸς 200.

Ἡ ὁδοσκοπευτική τοῦ Βέρχου καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ κατοξίμη τῶν ὀλισθητικῶν καὶ θαρβυνέων θεωριῶν. — Ἡμίσημα τὴν ζωὴν, ὑπὸ Π. Κ. Γκορογιάννη. — Πλάνη τῆς κ. Παρρέν περὶ ἐπιστήμης καὶ τῆς κατὰ Μωϋσῆ κοσμογονίας. — Καρόλου Φλέγκελ ὑπὲρ τῶν δεινοπαθόντων σπογγαλιέων. — Ἡ Πραγματική Ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου.

Ἀριθμὸς 201.

Διὰ τὴν ἀνθρώπιν τῆς Ἐκκλησίας μας θέματα πρὸς συζήτησιν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἀναπλάσεως». — Πλάνη τῆς κ. Παρρέν περὶ Ἀγίας Γραφῆς καὶ πρωτοπλάστων. — Ἐνα λόγον μόνον, ὑπὸ Π. Κ. Γκορογιάννη. — Ἐπιστολὴ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἱερᾷ Σκῆτῃ τῆς Ἀγίας Ἀννης ἐν Ἀθῶν. — Καρόλου Φλέγκελ ὑπὲρ τῶν δεινοπαθόντων σπογγαλιέων. — Ἡ Πραγματική Ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου.

Ἀριθμὸς 202.

Πλάνη τῆς κ. Παρρέν περὶ Ἀγίας Γραφῆς καὶ πρωτοπλάστων. — Ὁ πανηγυρισμὸς τῆς 80ῆς ἐπετείου τῶν γενεθλίων τοῦ Ροδόλου Βίργχβίου ἐν τῇ Πρωσικῇ Βουλῇ. — Τὰ σχέδιά μας, ὑπὸ Π. Κ. Γκορογιάννη. — Καρόλου Φλέγκελ, ὑπὲρ τῶν δεινοπαθόντων σπογγαλιέων.

Ἀριθμὸς 203.

Ἡ κατάκρισις τῶν μεταφράσεων τοῦ Εὐαγγελίου. — Διατὶ δὲν ἐγρόψαμεν κατὰ τῆς μεταφράσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου Πάλλη. — Διὰ τὴν μετὰ τῆς «Ἀκροπόλεως» συνέντευξίν μας. — Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» περὶ τῆς μεταφράσεως τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου. — Τὸ Γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Ἀριθμὸς 204.

Πλάνη τῆς κ. Παρρέν περὶ τῆς Ἀγ. Γραφῆς καὶ γυναικός. — Ἡ ἔκδοσις τοῦ κατὰ Ματθαῖον Ἀγίου Εὐαγγελίου ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῆς «Ἀναπλάσεως». — Ἡ Συνδικτικὴ ἀποκρίσις τῆς ὑπὸ τῶν βελικῶν ἐταιρειῶν μεταφράσεως τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς. — Ἀπόσπασμα ἐγκυκλίου τῆς ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Ἐπικράτειαν Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας καὶ Ἐπισκόπους. — Ποῖοι οἱ φίλοι τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ γένους. — Ἡ Πραγματική Ζωή, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Ἐκτίρετον μέτρον τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. — Βιβλιοκρισίς.

Ἀριθμὸς 205.

Οἱ φοιτηταί τῆς Πατρικολέως καὶ ὁ Λέων Τολστόι. — Νέα καθήκοντα. — Γνωμαὶ περὶ τῶν ἐν τῷ φύλλῳ 201 τῆς «Ἀναπλάσεως» πέντε ζητημάτων, ὑπὸ Π. Ι. Ῥηγοπούλου. — Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις σκηνῶν. — Ποῖον ἤθελεν ἡ «Ἀναπλάσις» Μητροπολίτην κατὰ τὸ 1896. — Ἡ Πραγματική Ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου.

Ἀριθμὸς 206.

Τὸ μέγα ζήτημα. — Πλάνη τῆς κ. Παρρέν περὶ Ἀγίας Γραφῆς καὶ γυναικός. — Κρίσεις ταξιδιωτοῦ περὶ τοῦ ἱερέως καὶ κήρυκος Δουληγέρη. — Ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα τῆς «Ἀναπλάσεως», ὑπὸ Πολυχάρπου Ι. Συνοδικοῦ, ἱεροκλήρου. — Ἡ Πραγματική Ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Δύο λόγοι εἰς τὸ Τατάρι.

Ἀριθμὸς 207.

Ἡ ἐν τῇ Ὁρθόδοξῃ ποίμνῃ καταπολέμησις τοῦ ὀλισμοῦ. — Ἡ ὁρὴ θέσις τοῦ ζητήματος. — Ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα τῆς «Ἀναπλάσεως», ὑπὸ Πολυχάρπου Ι. Συνοδικοῦ, ἱεροκλήρου. — Ἡ Πραγματική Ζωή, κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου. — Δήλωσις τοῦ Συλλόγου «Ἀναπλάσεως». — Διάψεις. — Διὰ τοὺς μυθολόγους. — Ἐπιστολὴ ἀντιμεταφρατικῶν.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΡΙΣΤ. Σ. ΔΙΑΔΗΜΑ

66—Ὁδὸς Ἀδριανῶν—65